

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Izstop slovenskih poslancev iz štajerskega deželnega zbora.

Oklic, ki so ga slovenski deželni poslanci štajerski izdali povodom svojega izstopa iz dež. zbora, slove:

Rojaki!

Slovenskemu narodu na Štajerskem godi se že od davno bridka krivica.

Slovencev nas je dobra tretjina štajerskega prebivalstva, pa volilni red sestavljen je tako krivično, tako nam na škodo, da izmed 60 voljenih poslancev deželnega zbora smo jih s težavo pridobili 8.

Naravno je, da veljava tako malega števila poslancev ne more biti nikoli taka, kakor bi njo morali imeti zastopniki slovenskega naroda z ozirom na število slov. prebivalstva in z ozirom na bremena v krvi in denarju, katere donša slovenski narod državi in deželi.

V deželnem odboru, ki vodi celo deželno gospodarstvo, in upravo, Slovenci nimajo ne besede ne glasa; zahtevali smo zastopnika v deželnem odboru, brezobzirna nemško liberalna večina nam ga ni dovolila. Nemško-liberalna večina skrbi samo za narodne koristi Nemcev; Slovenci za njo niso na svetu. Učni zavodi, katere plačuje in vzdržuje dežela, kakor realke, gimnazije, meščanske šole, da celo vino-rejska in sadjerejska šola v Mariboru, ki je namenjena za gospodarski poduk jedino le prebivalstvu na Spodnjem Štajerskem, torej Slovincem, je nemška. Še ljudske šole nam ne privoščijo. Nemško-liberalna večina v deželnem zboru povdarja od leta do leta, naj se bolj izpodriva materni slovenski jezik iz naših šol. Občina za občino morala se je boriti in delati pritožbe na deželni šolski svet in na ministerstvo, da je ohranila vsaj deloma materinemu jeziku v ljudski šoli mesto, katero bi se mu moralo dati vže vsled samih določeb državnih temeljnih zakonov brez borb in pritožb. In še vedno ponav-

ljajo napade na slovensko šolo. V krajih in trgih, kjer ni nemških otrok, hoče ta nemško-liberalna večina ustanoviti čisto nemške šole, v katere bodo lovili slovenske otroke, ki se v takih šolah ne nauče nič.

Ko smo si Slovenci priborili večino v nekaterih okrajnih zastopih ter s tem dobili tudi večino v okrajnih šolskih svetih in tako dobili vsaj nekoliko vpliva glede nastavljenja učiteljev za naše, slovenske šole, prenaradili so koj postavbo glede nastavljenja učiteljev. In še vedno jim ni dovolj.

Z nova poziva nemško-liberalna večina deželnega zbora deželni odbor in vlado, naj se postava o nastavljenju učiteljev prenaredi, da se odtegne in skrči okrajnim šolskim svetom in s tem slovenskemu narodu še ta mala pravica, pri nastavljanju učiteljev, na korist deželnemu šolskemu svetu, v katerem Slovenci tudi nimamo zastopnika.

Slovenci naj bi imeli pravico plačevati, ali govoriti zraven, te pravice ne bi smeli imeti!

Pri vseh prilikah povzdignili smo svoj glas proti takim krivicam, kazali na državne temeljne zakone, ki tudi Slovincem zajamčujejo enakopravnost, apelirali na pravični čut Nemcev. Bilo je zastoj! Nevolja žaljenega pravočutja polnila nam je srce; al potrpehli smo, prenašali smo krivice. Slovenski narod poslal nas je v deželni zbor v Gradec, da ga zastopamo, da branimo njegove pravice; mislili smo, da ne smemo popustiti svojega mesta, dokler je le trohica upanja, da bode pri nemško-liberalni večini se vzbudil čut pravice tudi slovenskemu narodu nasproti. Ta zadnja trohica takega upanja je zginila. —

Jedna glavnih toček našega narodnega programa je, pridobiti slovenskemu narodu potrebna učilišča, srednje šole, kot neizogibno sredstvo za kulturni napredek. Državna vlada na Dunaji pripoznava opravičenost te naše tirjatve. Osnovala je po mnogoletnih prizadevanjih naših državnih poslancev leta 1889. slovenske paralelke na gimnaziji v Mari-

boru, ki celo po vladnem poročilu izvrstno prosperavajo. Postavila je tudi v državni proračun za leto 1895 potrebno svoto za ustanovitev slovensko-nemške gimnazije v Celji. Ta učni zavod osnoval bi se na državne stroške.

Pa čeravno mi Slovenci plačujemo pošteno zraven za vse nemške učne zavode, za nemške gimnazije, realke, vseučilišča, tehnike, ogromne svote, nastal je zoper te borne slovensko-nemške razrede nižje gimnazije v Celji neznan vrišč v vsem liberalnem, žalibože v Avstriji še vladajočem nemštvu in celo v pruskih listih. Dežela za to slovensko gimnazijo v Celji ne bi plačevala nič; Nemcem se ne bi vzelo zaradi tega nič; oni ne bi izgubili nobenega učnega zavoda, pa vender čutila se je cela nemško-liberalna večina deželnega zbora štajerskega z deželnim glavarjem na čelu poklicano dvigniti se, da poziva vlado, da ne sme ustanoviti nameravanega učnega zavoda za slovanski narod. Iz golega sovraštva zoper slovenski narod hočejo torej prepričati, da se nam izpolni goreča želja do kulturnega zavoda.

Pa ne samo to! Večina nemško-liberalna ni protestirala samo zoper ustanovitev te slovensko-nemške gimnazije. Ona je šla dalje, dalje kakor do zdaj zoper kateri slovenski narod. Ta nemško-liberalna večina protestira ob jednem, da se sploh jemlje ozir na kakeršno koli kulturno potrebo slovenskega naroda, da v obče veljajo kaka pedagoška načela Slovincem na korist! Ta nemška večina izreka torej, da za Slovence na Štajerskem ne smejo veljati več niti sami od presvitlega cesarja potrjeni državni temeljni zakoni! — Ta nemška večina proglašuje torej nas Slovence na Štajerskem v narodnem oziru za brezpravne! Takšen je bil predlog, katerega je stavila nemško-liberalna večina deželnega zbora dne 7. svečana 1895. Mi smo kar ostrmeli, ko smo slišali vsebino tega predloga ter globoko užaljeni v svojem narodnem čutu prišli do spoznanja, da v deželnem zboru, v čegar večini

Listek.

Dunajsko pismo.

Nedavno sprehajal sem se lepega zimskega dne po tukajšnjem „ljudskem vrtu“. Ta vrt je jeden najinteresantnejših mej vsemi dunajskimi. Komaj oznanjajo topli solnčni žarki bližajočo se spomlad, že se prične tu gibanje in življenje kakor nikjer drugod. Razni črni kosi, katerih je po leti na stotine po vrtu, že sedaj težko pričakujejo onih lepih in zabavnih časov, v katerih morejo biti priče mnogovrstnim srčnim vzdihljajem šetajočih se parov. „Urweaner“ poleg „Urweanerce“, Mařenka poleg Vencelja sanja o srečni bodočnosti in uživa sedanost, ko da bi bil v malih nebesih.

Ali tem večji mir vlada pa v vrtu po zimi. Neopazovan in neoviran zaglobi se šetalec tedaj lahko v najrazličnejše misli. Tako sem tudi jaz premišljeval in ozirajoč se proti parlamentu sam sebi dejal: glej, kako mnogovrstno je tudi slovenski rod zastopan tu v dunajski prestolici. Treba ti je le stopiti na ulico in za vsakim desetim oglom sloni kostanjar, kojemu že iz obraza bereš ribniško provenijenco; treba ti je zvečer le v jedno gostilno iti in v vsakem drugem „prlafurju“ spoznaš lahko svojega kranjskega rojaka. Če te pa usoda celo zanese na kak večer tega ali onega akad. slov. društva, tedaj gotovo ne bodeš preslišal besed naših mladih prijateljev, od katerih mnogi še celo po dvakrat

zastopajo slovenski narod rekoč: „mi, mi, ki zastopamo tu slovenski narod...“

Mnogi Slovenci sicer ne vedo za te vrste svojih zastopnikov tu na Dunaji, torej tudi ne znajo, kako daleč sega slovenska roka, marveč umevajo pod zastopniki slovenskega naroda obiskovalce parlamenta, onega lepega grškega templja, kateri se šetalcu v ljudskem vrtu kaže v največji svoji veličastnosti. Ne tajim, da tudi ti obiskovalci zastopajo slov. narod; ali — kako?

Ko me je usoda po raznih zmotah in težavah kakor Odiseja prvič zanesla na Dunaj in me je tramvaj na Francovem „ringu“ vrgel na suho, bila je moja prva želja, ogledati si znano hišo, v kateri se zakoni kujejo. Slišavši, da je vstop tudi slovenskim neposlancem dovoljen — bilo je namreč ravno ob času zborovanja — guala me je ravno ista želja notri, rekoč: sedaj ti bode dano, gledati tvoje slovenske rojake, kako bijejo „z jezikom v roki“ neizprosen boj za narod in pravico. Ta želja se takrat sicer ni izpolnila — videl namreč nisem nijednega znanega obraza — a šel sem vendar nekako sam saboj zadovoljen z galerije, in nisem mogel umeti besed, katere je znil nekdo v moji bližini: „dass auch die leeren Sitze zu Gunsten der Nichtsitzer Diäten beziehen“. Kakor rečeno, nisem umel teh besed in si nisem mogel razlagati, zakaj bi ti gospodje ne hodili posedati na mehke blazine; ti, dejal sem sam pri sebi, bi še celo spal na njih. A, ko sem v teku časa večkrat posetil parlamentarno ga-

lerijo, imel sem tudi večkrat priliko, opazovati parlamentarno tišino in praznoto, in pojmi o zgoraj imenovanih „Sitzerjih“ in „Nichtsitzerjih“ so se mi polagoma razjasnili. Prepričal sem se na pr., da nekdo rajši posluša čivkanje vrabcev po mestnem parku, kakor razno žvrgoljenje mladočeških škranjcev v zbornici, in to od onega časa, odkar je ludomušni narod trdil, da se dotičnik rajši pod mizo skrije, kakor da bi v zbornici spregovoril jedno besedo.

Očetova palica mi je — kot otroku — večkrat skušala v glavo utepsti, da moram povsod tam biti, kjer me je treba in držal bi se tega načela, da nisem prišel do prepričanja, da so ljudje na svetu, katerih ni treba povsod, kjer bi morali biti. In res dandanes ne rabijo voditelji pravih zastopnikov, ampak le glasov. V tem obziru bi pa slovenskemu narodu priporočal, — in za to idejo bi se navduševali lahko vsi oni, kateri ne mislijo sami priti v državni zbor narod zastopati — da naj se mesto prihodnjih volitev napravi n. pr. z akad. društvom „Slovenijo“ pogodba, po kateri bi njen predsednik vsako leto razdeljeval nekatere mandate mej društvene člane za poboljšek. Primaruha — slovenski narod ne bode imel od tega posebne škode, slovenski oče pa, imejoč tu svojega sina, tolažil se bode: no, moj Janez si privošči vsaj jedenkrat kaj boljšega.

Tako tedaj sem mislil in sem dejal
In sem se počas' domu podal. —

vlada tak dub, ne moremo izpolnjevati od slovenskega naroda izročene nam naloge! uvideli smo, da ne moremo dalje ostati, ako nečemo onečastiti sebe in cel od nas zastopan slovenski narod!

To svoje prepričanje izrazili smo v posebni izjavi takoj dne 8. svečana v deželnem zboru, ter zapustili zbornico.

Slovinci!

Vaše zaupanje nas je poslalo v Gradec. Prepričani smo, da smo ravnali popolnoma v smislu danega nam mandata, dane nam naloge; prepričani smo, da odobravate ta od nas storjeni korak.

Čakajo nas Slovence sicer nove hude borbe; ne bomo se jih bali. Z odločnostjo in žilavostjo, s katero smo prestali toliko hudih časov čili in krepki, odbili bodemo tudi v bodoče napade na naš narodni obstanek; za nas je pravica, za nas je postava, za nas je torej tudi Bog!

Zložni bodimo, kakor do zdaj, vodi naj nas vedno jeden jedini cilj: osiguranje boljši bodočnosti svojemu milemu slovenskemu narodu!

Ravnajmo se vedno po svojem starem slovenskem geslu: Vse za vero, dom, cesarja! Uspeh, zmaga, mora potem biti naša!

V Gradcu, 8. februarja 1895.

Dr. Ivan Dečko, J. Jerman, dr. Ivan Jurtela, dr. I. E. Lipold, dr. Fran Raday, Fran Robič, dr. Jos. Serbec, Mihael Vošnjak.

Deželni zbori.

Kranjski.

(XIV. seja dne 14. februarja 1895.)

(Konec.)

Posl. Stegnar poroča o letnega poročila § 7. „Deželni muzej“ in predlaga:

1.) Po dražbi izvršeni nakup zbirke metuljev iz Franc Mikličeve zapuščine za 100 gld. in nakup Valentin Plemelovega herbarija z omaro vred za 150 gld. in nekaj knjig za 18 gld. 60 kr., torej v skupnem znesku za 268 gld. 60 kr. se odobri in vzame na znanje. 2.) Kranjski hranilnici, ki je na prošnjo muzejskega vodstva podarila 100 gld., da se je nakupil herbarij tajnocvetk od prof. Vossa, dalje za 150 gld. od iste podarjenih v svrhu pomnožitve živalske zbirke izreka tudi zbornica svojo toplo zahvalo. 3.) Drugim mnogoštevilnim dobrotnikom, ki so podpirali Rudolfinum z raznimi in celo dragocenimi darili, bodi izrečeno najtoplejše hvaležno priznanje z iskreno željo, da bi se tudi v bodočnosti dobrohotno ozirali na potrebe našega deželnega muzeja. 4.) Deželnemu odboru se naroča, da svojo pozornost obrne na skorejšnjo dovršitev inventarizovanja vseh zbirk, posebno pa numizmatične zbirke, ki reprezentuje glede na zlate denarje veliko vrednost. 5.) Vse druge marg. številke § 7., lit. C., vzamejo se na znanje.

Posl. baron Schwegel graja neke formalnosti glede računov.

Posl. dr. Tavčar pravi, da je letno poročilo o muzeji vedno pomanjkljivo in v tem oziru tako kakor muzej sam. Nihče ne more tajiti, da je v našem muzeji mnogo slabega, vsak, komur je količkaj za muzej, mora reči: Tako ne more dalje iti! Lani se je storil sklep, da se odpravi muzejska klavernost. Tisto, kar smo pričakovali, se še ni doseglo in bati se je celo, da splava naposled vse po vodi. Od dež. odbora se mora z vso odločnostjo zahtevati, da bi se bolj brigal za deželni muzej in ne prepuščal vsega le kustosu, ki ima menda v rokah če že ne ves dež. odbor, pa vsaj referenta. Poročilo, katero se je predložilo dež. zboru, je najbrž sestavil kustos sam in referent je je dal tiskati, ne da bi je bil prečital. Lani, pravi govornik, smo zahtevali, kakor že mnogokrat poprej, naj bi se dognalo inventiranje in kustos se upa v poročilo zapisati, da se je inventiranje nadaljevalo. To je povedano lapidarno (Veslost), a tako se morda sme zapisati na kak rimski kamen, ne pa v poročilo, ki se predloži dež. zboru. Sicer pa je znano, da se je nadaljevalo inventiranje tako, kakor prejšnja leta. Celotno poročilo naredi utis, da se je hotel kustos norčevati iz cele zbornice. Tudi glede tega, kar se poroča o obiskovanju muzeja, je marsikaj opomniti. Tako pravi kustos, da so se obiskovalci muzeja najbolj zanimali za znano „žlindro“ in za tisto prehistorično ladjo, ki pa spada po sodbi strokovnjakov v historično dobo. O žlindri in o tej ladji so se že izrekle ostre sodbe, a tisti, proti kateremu so bile naperjene, ima prehistorično utrjeno kožo

(Veslost) in njega se nič ne prime. Obisk muzeja je reven, dasi so zbirke krasne in bi se zlasti mladina mnogo naučila, da hodi v muzej, a vidi se, da ni pravega interesa, še mej mladino ne. Nekaj mora torej napačno biti in dež. odbor bi moral storiti vse mogoče korake, da se razmere zboljšajo. Letno poročilo je kustos porabil v to, da je nastopil proti dež. zboru. Zakaj to, da pravi kustos, da so obiskovalci muzeja se najbolj zanimali za tisto „žlindro“ in ladjo, najdeno na Koslerjevem svetu, to je polemika z deželnim zborom. Neodpustno je, da se kustos drzne zapisati v poročilu take stvari, kakor da smo dež. poslanci tako naivni, da vse verjamemo, kar zapiše. Protestujem proti takemu pisanju. (Dobro-klici.) V poročilu se tudi bere, da je znanstveno delovanje muzeja opisano v listu „Argo“. Muzejske stvari se morajo popisati v glasilih muzejskega društva. To ne gre, da ima kustos časopis, kateremu posvečuje vse svoje moči, pri tem pa zanemarija muzej. To ni nikjer na svetu, da bi kustos živel v vojski z muzejskim društvom, ki je poklicano uplivati na muzej. Ker se kustos bavi skoro samo z „Argo“, ga mnogokrat ni v muzeji. To se ne more več dopuščati. Govornik priporoča toplo, naj se kaj stori in naj dež. odbor ne podpira vedno kustosa. Ta ne ljubi muzejskega društva in prav nepotrebno je, da ga dež. odbor podpira. V „Izvestjah“ se je bilo povedalo, kako se pošiljajo iz dežele starine in vprašalo se je, „kaj pa dela naš muzej“. To je bila povsem opravičena opomnja, izvirajoča iz ljubezni za muzej in ob tem se je spodtikal dež. glavar in pograjal muzejsko društvo, čegar odbornik je sam, s tem torej pograjal tudi odbornika muzejskega društva Otona Detelo. Nam je za naš deželni muzej in zato zahtevamo, da mora boj ponehati. Govornik pričakuje od deželnega odbora, da bo koj naredil red in dosegel harmonijo mej muzejem in muzejskim društvom. (Dobro-klici.)

Dež. glavar Detela pravi, da ni on osebno grajal muzejskega društva, ampak da je to storil dež. odbor.

Posl. dr. Papež prizna, da s sedanjim osebnem napravi kranjski muzej uprav tužen utis. Govornik pravi, da bi se reorganizacija sedaj lahko vsaj pripravljala in odgovarja na posamezne opazke dr. Tavčarja glede letnega poročila s tem, da je dal nepremenjeno natisniti kustosovo poročilo, ker mu je bilo tako pozno vročeno, da je ni mogel predelati ter pravi: Tu imate kustosa v svoji pisavi! To je tudi nekaj za muzej! (Veslost.) Govornik pravi, da se je nekaj pač storilo glede inventiranja, a ne vse. Tega sta kriva: vodja in preparator, prvi dela svoje stvari, drugi pa dela za privatne gospode zunaj muzeja. (Čujte!) Govornik pritrja temu, kar je rekel dr. Tavčar glede žlindre in čolna in obžaluje, da Müllner ni bil na galeriji, in da ni slišal dr. Tavčarja.

Posl. baron Schwegel graja, da je dež. odbor razglasil poročilo kustosovo in pravi, da podpira vse, kar je rekel dr. Tavčar. Vsi smo jedini v tem, da naj se izvedejo Tavčarjevi nasveti. Vprašanje o reorganizaciji je tudi osebno in pričakovati je, da se bode svoj čas ozir jemal jedino na usposobljenost, ker bo potem to stvar lahko rešiti in odstraniti, kar ovira reorganizacijo. Delati je hitro, sicer bi se vladna naklonjenost mogla ohladiti. Reorganizacija je absolutno potrebna in resno se je bati, da bomo jako hudo oškodovani, če se konec ne naredi sedanjim razmeram. Nujno je treba, da se izravnajo ali odstranijo difference mej muzejskim društvom in kustosom. Če se bo dež. odbor odzval temu pozivu, se bo vse na dobro obrnilo, če ne, bomo pa imeli veliko škodo.

Poročevalec posl. Stegnar priporoča svoje predloge, prizna pa, da je bila graja na adresu kustosa opravičena.

Predlogi se odobra.

Posl. Stegnar poroča o letnem poročilu § 8, „šolstvo“ in predlaga, naj se poročilo odobri.

Posl. Pfeifer toži, da rasejo troški za šolstvo in zahteva, naj se predela učni načrt, češ, tako bi se bremena olajšala in bi se nič ne oškodil pouk. Pravi, da je sedanja šola liberalna in da so učenci na ljudski šoli dobro podkovani v astronomiji in znajo računati z x in y, navadnih računov pa ne znajo napraviti. Govornik trdi, da je na ljudski šoli preveč predmetov, ker je dovolj, če znajo otroci pisati, brati in računati in se sploh izreka zoper novo šolo.

Posl. Hribar pravi z ozirom na Pfeiferjeva izvajanja, da se je Pfeifer preveč postavil na tisto

stališče, katero zavzemajo njegovi somišljeniki zunaj zbornice. Govoril je tudi o liberalizmu. Če smo liberalni, smo to v najblažjem pomenu in če nam je liberalizem dal novo šolo, mu moramo zanjo hvaležni biti. Stara ljudska šola ni vzgojila takih učenjakov, kakor je rekel Pfeifer, morali so še marsikaj drugega študirati, predno so kaj postali. Kar je Pfeifer govoril o astronomiji in o x in y, je strahovito pretirano. (Veslost) Govoril je tudi, da se šola premalo ozira na odgojo srca, ker se uči zgodovina in naravoslovje. Zgodovina upliva blažljivo na srce in potrebno je, da vedo ljudje kaj o domači zgodovini, in o zemljepisni tudi naravoslovje je koristno. Ravno moderna šola stori veliko več za odgojo srca, kakor je storila stara šola. Dejala se je, naj bo pouk v soglasi mej stariši, šolo in cerkvijo. Pri nas na Kranjskem je to kolikor je mogoče, če pa ni, so krivi tega stariši ali drugi faktorji, ne pa šolski zakon. Govornik pravi, da je moderna šola dobra in da mora ostati pri sedanjih uravnavi, ker je sedaj tudi pri prostemu človeku potrebno več znanja, kakor v prejšnjih časih. Govornik se potem bavi z ustanovitvijo šole v Zgoranjem in Spodnjem Berniku pri Cerkljah in pravi, da tega ne more odobravati, ker bi razširjenje sedanjega poslopja v Cerkljah bilo ceneje, kakor zgradba novega. Vrh tega je skrbeti za naraščaj za kranjsko gimnazijo, to pa je možno le z ustanovitvijo štiritirazrednice. Če se ustanovi šola v Berniku, se Cerkljanska šola ne more razširiti v štiritirazrednico. Okr. šolski svet naj raje skrbi za otroke šentjurske in druge, ki po zimi sploh ne hodijo v šolo zaradi visokega snega. Govornik se izreče za razširjatev cerkljanske šole in priporoča, naj se dež. zbor na to stališče postavi. — Kako načelo je imel dež. odbor pri imenovanju članov za okrajne šolske svete, ni znano, a očitno je, da ni gledal na to, da imenuje samo sposobne može. V Kranji na pr. se je izpustil znan prijatelj šole, mož, ki je z veliko unemo opravljal prevzete dolžnosti. Ko pa se je g. Mayer s Planine nadomestil z g. Puppisom v Logatci, se je pokazalo, kakega načela se je držal dež. odbor. Dež. glavar je sam rekel Mayerju, da ne pride več v okr. šolski svet, ker je pri volitvi na Notranjskem volil posl. Arkota. To so bili razlogi in zdaj vemo, kaj nam je misliti o načelih, katerih se drži dež. odbor pri oddaji častnih služb. Za postojnski okraj je bil imenovan gosp. Matej Lavrenčič, ki stanuje daleč proč od Postojine, dasi bi se bil lahko imenoval posl. Arko, ki stanuje v Postojini, a ta dež. odboru najbrž ne ugaja. Govornik omeni debato o normalno-šolskem zakladu in o predlogu, naj se dovoli 1000 gld. za poučevanje drugega dež. jezika. Takrat je dež. predsednik povedal, da človek velja toliko, kolikor jezikov zna. Pričakovati je torej, da bo z veseljem pozdravil predlog, naj se v nižjih razredih ljubljanske realke in na vseh gimnazijah uvede obligatno pouk v slovenščini. Jednak sklep je storil tudi moravski dež. zbor, jednake določbe veljajo že v Tirolski, v Dalmaciji in v Bukovini. Zakaj naj bi bil Nemeč oproščen naučiti se jezika večine prebivalstva, ko ga bo gotovo rabil in je to zanj velika korist. Tudi na ljubljanskih nemških ljudskih šolah ni slovenščina obligatni predmet, pač pa je nemščina na slovenskih šolah. Naj bo torej tudi na nemških ljudskih šolah slovenščina obligatna. Posebnega utemeljevanja pač ni treba, dovolj je, pravi govornik, da se skličem na stenografski zapisnik, kjer je zapisano, kako je dež. predsednik zagovarjal znanje obeh dež. jezikov. Govornik predlaga:

Na nemški deški in dekliški ljudski šoli v Ljubljani upeljati je s šolskim letom 1895/96. od tretjega razreda nadalje slovenski jezik za obvezni učni predmet za vse učence, odnosno učenke brez izjeme. Deželnemu odboru se naroča, naj pri c. kr. deželnem šolskem svetu takoj stori potrebne korake za izvedbo tega sklepa.

Deželnemu odboru se naroča, naj se takoj obrne do c. kr. deželnega šolskega sveta z zahtevo, da se s šolskim letom 1895/96. upelje na nižjih štirih razredih c. kr. državne višje realke v Ljubljani in na vseh razredih c. kr. gimnazij na Kranjskem slovenščina kot obligatni učni predmet za vse dijake brez razločka.

Deželni glavar Detela opravičuje imenovanja v okrajne šolske svete in pravi, da se deželni odborniki niso ozirali samo na svoje somišljenike, ker so se imenovali tudi nekateri neklerikalci. Glede zdravnik Mayerja pravi, da je Mayer govoril ne-

resnico, če je doslovno tako govoril, kakor se je navedlo (Klici: V tistem zmislu!). Prizna, da mu je očital, da agituje za Arkota in da zato ni bil imenovan (Veseloš). Govornik zmatra, da je s tem opravičeno postopanje deželnega odbora (Smeh).

Posl. dr. Schaffer pravi, da se strinja s Hribarjevimi izvajanji glede nove šole in misli, da bi bil čas nehati z bojem proti njej, saj se je z visoke cerkvene strani zavzelo že povsem drugo stališče. Nasvetom Hribarjevim se ne upira, pravi pa, da jih sedaj ni mogoče stvarno presojudati, nego je treba o njih se korenito posvetovati. Predlaga torej, naj se Hribarjevi predlogi odstopijo deželnemu odboru, da o njih poroča.

Posl. Hribar se izreče za Schafferjev predlog.

Posl. dr. Papež pravi glede imenovanja v okrajne šolske svete, da je predloge stavil po svojem trdnem prepričanju in le z ozirom na usposobljenost dotičnikov.

Poročevalec posl. Stegnar zavrača razne ugovore Pfeiferjeve in Hribarjeve in obžaluje, da se ni o učiteljski nič govorilo.

Posl. Hribar omenja lani storjeni sklep, s katerim se je naročilo, delovati na to, da se na kranjskih gimnazijah uče nekateri predmeti slovenski. Deželni odbor sporoča sklepe deželnemu šolskemu svetu in se potem nič več ne briga za stvar. Deželni šolski svet je bil opravičen odgovoriti, kakor je odgovoril. A deželni odbor bi bil moral stopiti v dogovor s pisatelji učnih knjig, ker popolnoma zanikajočega stališča deželni šolski svet ni zavzel. O energiji, katera se je odboru naročila, pa ni bilo nič videti. Postopanje deželnega odbora je tako, da bosta najbrž tudi prej stavljeni predloga nekje v vodo padla. — Svoj čas se je vprašalo, če misli vlada za nižjo gimnazijo dobiti drugo poslopje. Ministerstvo bo zidalo za veliko gimnazijo novo poslopje, a tudi te gimnazije sedanji prostori niso nič prida in neprimerni za malo gimnazijo. Govornik predlaga:

Deželnemu odboru se naroča: 1.) Naj pri c. kr. deželnem šolskem svetu neutegoma in z vso energijo stori potrebne korake, da se po mogočnosti že z bodočim šolskim letom, najkasneje pa s šolskim letom 1896/7 na c. kr. gimnazijah v Ljubljani in v Novem mestu upelje v petem razredu slovenski učni jezik za verouk, latinščino, matematiko in naravoslovje; 2.) naj takoj stopi v dogovor z gospodi profesorji, ki so usposobljeni za spisanje učnih knjig za gorenje štiri predmete, potrebnih za pouk v petem in šestem gimnazijskem razredu, ter jih naprosi, naj se spisavanja teh knjig lotijo neutegoma za nagrado, ki se ima dogovoriti; 3.) naj se za pisateljske nagrade in za izdavanje teh knjig porabi v ta namen dovoljen kredit; ko bi pa ne zadoštoval, naj v prihodnjem zasedanju stavi za povišanje istega primerne predloge.

C. kr. deželna vlada se naprosi, delovati pri c. kr. učni upravi na to, da se za malo gimnazijo ljubljansko, umeščeno v prostorih, ki so v pedagogičnem in zdravstvenem oziru popolnoma nedostatni, sezida novo, potrebam in zahtevam sedanjega časa odgovarjajoče p. slopje.

Posl. dr. Bleiweis pravi: Lasciate ogni speranza! Pri obravnavi o tem predlogu glede slovenskega učnega jezika v višji gimnaziji v deželnem šolskem svetu ni ta sklep našel prijaznega odmeva in tudi sedaj ni upati, da bi ga našel. Poročevalec, ki je sam slovenski pisatelj, je bil proti temu, nekdo drugi je zahteval, naj se slovenski pouk še skrči (Klici: Klofutar!). Glavni razlog nasprotstva je pa, ker se je baje bati, da bi v deželi znanje nemščine zelo propadlo, če bi se razširil slovenski pouk in reklo se je celo, da je namen gimnazij ta, da bi se otroci kolikor več nemščine učili. Tudi novemu predlogu g. Hribarja se bo tako zgodilo in vsakemu, ki meri na to, da bi se razširil slovenski pouk. Lasciate ogni speranza!

Deželni predsednik baron Hein pravi, da je absolutno nemogoče, izvršiti sedaj predlog Hribarjev, ker ni latinskega slovarja in ker nedostaje sploh potrebnih knjig. Dokler teh knjig ni, se sedanje razmere ne bodo spremenile.

Posl. Hribar pravi, da ni rekel, naj se upelje slovenski učni jezik koj, ampak da naj se prej skrbi za učne knjige. Deželni odbor naj le dobi zagotovilo, da se bo slovenščina upeljala, kadar bodo preskrbljene šolske knjige. Učne knjige se lahko sestavijo v primeroma kratkem času. Govornik apeluje na pravicoljubnost deželnega predsednika, da se za stvar potegne.

Po nekaterih opazkah deželnega predsednika Heina govori še posl. Stegnar in predlaga:

Za vse javne ljudske šole v Ljubljani ustanoviti je začasno učiteljsko mesto za namestovanje učiteljskega osebja, ki vsled bolezni ali drugih urokov ne more opravljati svoje službe. Ker se vsako leto vedno taka potreba za namestovanje pojavlja, naj deželni odbor ustanovitve take službe deželnemu šolskemu svetu predlaga.

Pri glasovanju so se vzprejeli Schafferjev, vsi Hribarjevi in poročevalčev predlog.

Posl. Stegnar poroča o letnega poročila § 8. „Obrtni pouk“ in predlaga, naj se odobri, kakor tudi poročilo o vinarski šoli na Grmu.

Posl. Hribar pravi, da je vinska klavzula naredila vinogradarstvu veliko škodo. Čas bo prišel, ko bo tudi Dolenjska spet zasajena z ameriško trto in takrat bosta Dolenjec in še bolj Vipavec čutila posledice te klavzule. Te so toliko nevarnejše, ker se je izvedelo za škandalozne manipulacije. Na Laškem se dela umetno vino in laške občine izdajajo kar po več sto listin o provenijencijski vina in tako se uvaža zanikarna pijača v našo državo. Naša dolžnost je, da se oglasimo. Govornik predlaga:

Visoka c. kr. deželna vlada se naprosi, naj na merodajnem mestu opozarja na škodo, katero je vinska klavzula našemu vinogradarstvu že prouzročila in na nevarnost, katera istemu v bodoče preti zlasti vsled nepoštenih manipulacij vinskih uvoznikov in naj zlasti naglašja, da bi razveljavljenje v § 5, III. B, konečnega protokola k trgovski pogodbi z Italijo z dné 6. decembra 1891 bilo v interesu vinogradarstva kranjskega, kakor avstrijskega sploh.

Posl. dr. Bleiweis se čudi, da je mej učenci na Grmu zbolelo več učencev za legarjem in konstatuje, da po njegovi sodbi voda na Grmu ni dobra, zato želi, da se kaj ukrene.

Dež. glavar Detela pravi, da se je voda preiskala in da je dobra.

Posl. baron Schwegel prizna, da bi bila odstranitev vinske klavzule dobra, želi pa, naj Hribar svoj predlog tako premeni, da se ne bo zahtevalo koj razveljavljenje, ker je to sedaj nemogoče, pritrja pa, da bi bilo treba provenijencijske certifikate vestno pregledovati. Končno opozarja, da je na vlado svoj čas uplivalo preverjenje, da bi se fina vipavska vina lahko izvažala na Laško.

Posl. Hribar konstatuje, da se vipavsko vino ne izvažja, kakor se je pričakovalo, nego je izgubilo ceno. Klavzula se da razveljaviti, če pa ni mogoče, se pa tako ne bo zgodilo.

Predlogi se vzprejmo.

Posl. Stegnar poroča o § 9. letnega poročila „ustanove“ in nasvetuje, naj se odobri.

Posl. Lenarčič želi, naj se v prihodnje poročila za zbornico pravočasno in pred zasedanjem razdele, saj to se prav lahko zgodi.

Dež. glavar Detela opravičuje postopanje dež. odbora.

Posl. Hribar poroča glede dovolitve najetja posojila za deželno stolno mesto Ljubljano. Govornik pravi, da potrebuje mesto 400.000 gld. za napravo električne razsvetlave in pojasnjuje obširno in točno vso stvar in vse korake, katere je storil občinski svet ljubljanski. Govornik predlaga:

1.) Deželnemu stolnemu mestu Ljubljani dovoljuje se za zgradbo električne naprave za razsvetlavo in prenašanje sil najeti posojilo do najvišjega zneska 400.000 gld. To posojilo je amortizovati v 42 letih in ne sme anuiteta za obrestovanje in amortizovanje presegati 5-25% na leto. Za varnost posojila sme mestna občina ljubljanska zastaviti električno napravo samo in ako treba tudi primeren del svojih davščin in drugih rednih dohodkov. 2.) Deželnemu odboru se naroča, pridobiti temu sklepu najvišje potrjenje.

Posl. Luckmann pravi, da se ne strinja z nazori poročevalčevimi glede rentabilitete in odklanja vsako odgovornost za projekt, to naj nosi občinski svet.

Poročevalec posl. Hribar pravi, da je po sebi razumevno, da ne zadene odgovornost deželni zbor. To nosi mestni zbor in zato prosi dovoljenja najeti posojilo. Skušnje po drugih mestih kažejo, da bo mesto imelo od električne naprave še dobiček.

Pri glasovanju se vzprejmejo predlogi soglasno. Ob 1/3. uri se zaključijo seja. Prihodnja seja jutri.

(XV. seja dne 15. februvarja 1895.)

Deželni glavar Detela otvori sejo ob 11. uri. Prebere in odobri se zapisnik zadnje seje.

Posl. Višnikar poroča glede odkupa obeh knez Auerspergovih mostov pri Krki in Soteski, nahajajočih se na deželnih cestah Novo Mesto - Žužemperk - Ljubljana in Soteska - Črnomelj ter predlaga:

Dež. odbor se pooblašča, da kupi del kneza Auersperga na Krki in pri Soteski na deželni cesti se nahajajoča mosta čez Krko. Kupna cena se ne sme bistveno ločiti od po deželnem stavbinskem uradu določene dejanske vrednosti mostov, ter naj se izplača iz kredita za vzdrževanje deželnih cest. Sedanjemu lastniku mostov se zagotavlja tudi za prihodnje oproščenje mostarine, ako bi jo dežela kedaj uvedla. Se vzprejme.

Posl. baron Schwegel poroča o prošnji Apolonije Brvar, vdove okrožnega zdravnika v Novem Mestu, za pokojnino in predlaga, ker pokojnina ni moči dobiti, naj se dosmrtna letna podpora 200 gld. dovoli. Se vzprejme.

Posl. Hribar poroča o prošnji občine Vipave za podaljšanje kredita v znesku 15.000 gld. za l. 1895. za uravnavo vipavskih voda. Govornik poudarja, da je odvisno od novega načrta, kateri dela dež. stavbinski urad, kdaj bo moči začeti z uravnavo. Mogoče je toraj, da bi bil denar zavržen, če se zdaj porabi, zato predlaga govornik, naj se preide na dnevni red.

Posl. Lavrenčič obžaluje, da se ni za uravnavo še nič storilo. Uzrok so načrti, katerih nobeden se ne da izvršiti. Govornik želi, naj se vsaj najbolj nujne reči napravijo in za to naj se dovoli zaproseni znesek.

Posl. dr. Papež pojasnjuje celo vprašanje in podpira Lavrenčiča.

Posl. Hribar pravi, da je jedino stališče finančnega odseka pravo. Takrat, ko se je dovolil nujni kredit 10.000 gld., bila je v Vipavi velika revščina, pa vendar se ni moglo nič storiti. Sedaj ni bēde. Kakar bodo načrti gotovi, jih bo ministerstvo gotovo odobrilo, ker se zanima za regulacijo. Troški po novem načrtu bodo znašali vsaj 350.000 gld., interesenti bodo morali plačati vsaj 75.000 gld. Prebivalstvo se ne bo pridobilo, da bi plačalo 70.000 gld., tako se je vsaj reklo, a če tega ne bode hotelo, se tudi vode ne bodo uravnale. Vipavci morajo tudi sami nekaj prispevati, zato ne kaže dovoliti tega zneska, dokler se ne dožene vodovodne obravnave.

Posl. Lavrenčič odgovarja na kratko in priporoča svoj predlog, na kar mu zopet odgovarja posl. Hribar ter zavrača Lavrenčičeva izvajanja.

Pri glasovanju se vzprejme Lavrenčičev predlog.

Posl. dr. Schaffer poroča o pospeševanju železnice nižje vrste. Poročevalec povdarja, da je stvar sprožil posl. Hribar. Glede lokalnih železnic je naša dežela zaostala. Glavne državne proge so večinoma gotove in naša pozornost se mora obrniti na lokalne železnice, ki naj dajo zveze takim krajem, ki jih nimajo in kjer ne kaže graditi velikih prog. Vrh tega naj te železnice dovažajo glavnim progam tovore. Državni zakon obsega za lokalne železnice jako ugodne določbe. Glede predlaganega načrta povdarja govornik načela, katera so vodila železniški odsek pri sklepanju o tem zakonu in pojasnjuje obširno posamne znamenitejšje določbe načrtov, naglašujoč zlasti, da je predležeči zakon le okvir za lokalno-železniško akcijo, da pa dežele še na nič ne veže. Dočim železniški odsek zakona v meritornem oziru ni spremenil, pre naredil je statut za organizacijo deželnega železniškega sveta. Govornik predlaga:

1.) Načrtu zakona o pospeševanju železnic nižje vrste se pritrjuje. 2.) Organizacijski statut za kranjski deželni železnični svet se potrjuje. 3.) Deželni odbor se pooblašča, napravo načrtov in predvarkov o troških za železnice nižje vrste na ta način podpirati, da dovoli udeležencem brezobrestna posojila iz železniškega zaklada, kateri se nabira vsled sklepa deželnega zbora z dné 25. novembra 1890. l. — in to pod tem pogojem, da se posojilo svoječasno vrne iz stavbenega zaklada.

Pri specialni debati se vzprejme zakon o pospeševanju železnic brez debate in soglasno.

Pri specialni debati o organizacijskem statutu železniškega sveta govori posl. Hribar pri § 1. in predlaga:

Deželni železnični svet obstoji iz 10 članov, in sicer:

c) iz jednega na predlog trgovinske in obrtniške zbornice za Kranjsko, jednega na predlog

c. kr. kmetijske družbe kranjske in jednega na predlog občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane poklicanega člana.

Govornik dokazuje, da je opravičeno, da bi se moral dati zastopnik kmetijski družbi, dočim se predlaga, da imej trgovska in obrtniška zbornica dva zastopnika. Če hoče vlada dajati zastopnike le kulturnim svetom, je opomniti, da je kmetijska družba jedina zastopnica kmetijstva. Dež. zbora zastopnik bo morda kmetovalec, ali on bo zastopnik dež. zbora in ne zastopnik kmetovalcev. Opravičena je zahteva, da bodi dež. železniški svet postavljen na širšo podlago. Oficijalna zastopnica kmetijskega stanu mora vsekako imeti svojega zastopnika v železniškem svetu. Kmetovalec ima takisto pravico gledati, da se železnice grade po njegovih koristih, kakor obrtnik. Tudi Ljubljana ima interes, da je zastopana v deželni železniškem svetu. Ljubljana mora gledati, da se obrne promet na Ljubljano in zato mora pri določanju tarifov imeti priliko izreči svoje mnenje. 10 članov ni preveč za tako korporacijo. Kolikor več ljudij se sliši o stvari, toliko bolje je s predlogom, pa se nikomur ne zgodi krivica.

Posl. Grasselli podpira toplo Hribarjev predlog in povdarja, da ima Ljubljana izreden interes na tem, da bo zastopana v želez. svetu. Dežela prevzame bremena in dolžnosti za vse te nameravane naprave in mesto Ljubljana doprinese jako velik del k dež. dohodku. Govornik predlaga neko premembo v tem oziru, da bodi železniški svet dolžan vzprejeti tiste člane, katere so pristojne korporacije volile.

Posl. baron Schwegel se izreče zoper Hribarjeve predloge in zagovarja predloge železniškega odseka, češ, da bodeta Ljubljana in kmetski stan imela že itak dovolj zastopnikov v dež. želez. svetu, da pa je treba dati trgovski in obrtniški zbornici dva zastopnika, katerih jeden bo zastopal trgovske, drugi industrijalne interese.

Posl. Grasselli pravi, da ni bilo prepričevalno, kar je Schwegel govoril. Interesi drugih mest po deželi so zavarovani, interes mesta Ljubljanskega pa ne, če ostane statut nespremenjen, takisto pa tudi, če se spremeni.

Posl. dr. Schaffer se izreče zoper Hribarjev predlog in vzdržuje svoje predloge.

Pri glasovanju se vzprejme predlog, da imej kmetijska družba jednega zastopnika, mesto ljubljansko jednega in trgovska zbornica jednega, ter da imej železniški svet 10 članov. Ostali del § 1. se je vzprejel nespremenjen, kakor tudi vsi ostali paragrafi.

Ob 1. uri se začne tajna seja.

Popoludansko sejo otvori deželni glavar ob polu 5. uri. Perovodja posl. Povše prečita v tajni seji storjene sklepe:

1.) Deželni primarij dru. E. Šlajmerju zviša se njegova osebna doklada od 100 gld. na 200 gld. 2.) Gospodu deželni primarij v deželni prisilni delalnici dru. Vošnjaku dovoljujeta se dve petletnici v plačo in pokojnino dvestvsi, proti temu, da odpade njegova sedanja osebna doklada v enakem znesku 100 gld. Z ozirom na njegovo mnogoletno vspešno delovanje kot primarij in deželni odbornik se mu odmeri nadnormalno pokojnino v znesku 600 gld. 3.) Poročilo deželnega odbora v § 10., marg. št. 2, letnega poročila jemlje se na znanje. Podelitev naslova in značaja tajnika I. razreda — tajniku II. razreda gospodu Jožefu Pfeiferju se odobruje ter deželni odbor pooblašča, da mu odmeri pokojnino na podlagi plače tajnika I. razreda znašajoče 1800 gld., toda le s pogojem, da do svojega vpokojenja zadovoljilno službuje. 4.) Deželnim služabnikom se petletnice vračunajo v pokojnino, ako do svojega vpokojenja zadovoljilno službujejo. 5.) Deželni odbor se pooblašča, da pri zgradbi deželnega gledališča kot konvencionalno globo pridržani znesek 10.800 gld. firmi G. Tönnies izplača s tem pogojem, ako se firma odpove svojim iz računskih diferenc nastalim tirjatvam v znesku 6573 gld., katere zahteva nasproti kolavdacijemsku izidu in da so s tem popolnem poravnane vse difference. Če firma te ponudbe ne sprejme, potem se ji prepušča, da dožene svoje zahteve tako glede globe, kakor glede dozdevnega višjega zaslužka v pravnem potu.

Posl. Murnik poroča o prošnji katoliškega delavskega društva v Ljubljani za omejitev nekaterih del prisiljenecv in o prošnji občin v Zgornji Šiški, Št. Vidu in Ježici, da bi se delavci in de-

lavke iz teh občin ne sprejemali v c. kr. tobačno tovarno — in predlaga utemeljuje obširno svoje nasvete: glede prve prošnje, naj se odkloni, glede druge pa, naj se odkloni, ker stvar ne spada pred deželni zbor.

Posl. Povše nasvetuje, naj se druga prošnja odstopi komisiji za revizijo katastra, v dokaz, kako primankuje poslov.

Predloga odsekova se vzprejmeta.

Posl. Lenarčič poroča o prošnji podobčine Bukovje za uvrstitev občinske poti Dilce-Studenoplanina mej okrajne ceste in predlaga, naj se prošnja izroči deželni odboru, da o nji poroča. Se vzprejme.

Posl. Murnik poroča o prošnji župljanov iz Bučke za izločitev iz občine Studenec in ustanovitev samostojne občine in predlaga, naj se prošnja odkloni in deželni odboru naroči, naj studira, bi li ne kazalo, ustanoviti nove občine iz davčnih občin ali Bučko priklopiti kaki drugi občini. Se vzprejme.

Posl. Lenarčič poroča o prošnji podobčine Rakitnik, občina Slavina, da bi deželni tehnik napravil načrt za občinski vodnjak ter predlaga, naj se prošnja izroči deželni odboru z naročilom, da jej po možnosti ustreže. Se vzprejme.

Posl. Langer poroča o preložitvi okrajne ceste Trebnje-Čatež-Moravce pri Čateži in predlaga, naj se predloženi zakonski načrt odobri. Se vzprejme.

Posl. baron Liechtenberg poroča o preložitvi okrajne ceste Tržič-Srednjavas pri vasi Kovor in predlaga, naj se odobri predloženi načrt zakona in naj se dovoli podpora 5000 gld. iz deželnega zaklada.

Posl. baron Rechbach poroča o uvrstitvi v blejskem cestnem okraju se nahajajoče ceste, ki se pri Rečici od blejsko-javorniške deželne ceste odcepi in se stika ne daleč od Mlina v leško-bistriško deželno cesto, mej okrajne ceste in predlaga, naj se odobri. Se vzprejme.

Posl. Langer poroča o uvrstitvi občinskega, v cestnih okrajih Kostanjevica in Krško se nahajajočega pota, ki se začneja na severnem konci Kostanjevice pri zagrebški državni cesti in drži na okrajno cesto Novo mesto Mrsečavas-Krško poleg Zameškega, mej okrajne ceste in predlaga, naj se poročilo odobri. Se vzprejme.

Posl. Langer poroča o prošnji občinskega odbora pri Sv. Gregorji, okraj Kočevje, za preuredbo zakona o licenciranju bikov in o legaliziranju in predlaga, naj se prošnja odkaze deželni odboru, da v zmislu deželnih zakonov in sklepov nanjo odgovori. Se vzprejme.

Posl. Lenarčič poroča o prošnji okrajnocestnega odbora na Vrhniki za uvrstitev občinske poti od Podčela do Frtice in od Vrzdence pri Št. Joštu mej okrajne ceste in predlaga, naj se odstopi deželni odboru, da v prihodnjem zasedanju o njej poroča.

Posl. Kersnik poroča o prošnji več zdravniških pomočnikov za dovoljenje za prosto izvrševanje živinozdravniške prakse in predlaga, naj se prošnja odstopi deželni odboru z naročilom, da izposluje, če mogoče, od deželne vlade ugodno rešitev in nasvetuje resolucijo:

Slavna deželna vlada se opozarja na to, da razmere na Kranjskem zahtevajo, da se k zdravljenju živine pripuščajo tudi kovači, ki so izprašani za podkovstvo, mesogledstvo in živinozdravstvo; slavna vlada se torej naprosi, od slučaja do slučaja ozirati se na to.

Posl. Lenarčič poroča: o napravi nove okrajne ceste z Moravč do tje, kjer bi se stikala z občinsko, za uvrstitev mej okrajne ceste namenjeno, čez Studenec, Brezje in Krtino do državne ceste pri Želodniku držče cesto, z dotičnim načrtom zakona, in dalje o alternativnem načrtu o delni preložitvi v cestnem okraju Brdskem se nahajajoče z Moravč v Prevoze držče okrajne ceste; — o prošnji občine Krtina za zgradbo nove okrajne ceste iz Moravč skozi Krtino do državne ceste; — o prošnji občine Moravče za zgradbo nove okrajne ceste iz Moravč skozi Krtino; — o prošnji več občin Brdskega cestnega okraja, da se odkloni zgradba nove ceste iz Moravč čez Studenec, Brezje in Krtino do državne ceste pri Želodniku — in predlaga:

1.) Od predloženih projektov zveze Moravč z državno cesto oziroma z železniško postajo Domžale sprejme se projekt, kateri obsega zgradbo nove ceste od Moravč čez Krtino do Želodnika. 2.) Okr.

cestnemu odboru Brdskemu dovoli se iz deželnega zaklada v delno pokritje na 26 355 gld. 43 kr. proračunanih in po deželni nadinženirji za približno 2000 gld. popravljenih stroškov podpora 10.000 gld., od katerih se ima polovica, to je 5000 gld. sprejeti v proračun za tekoče leto, druga polovica pa v proračun prihodnjega leta 1896. 3.) Priloženemu načrtu zakona se pritrjuje. 4.) Deželni odboru se naroča, temu zakonu preskrbeti Najvišje potrjenje.

Načrt zakona se odobri, predlogi se vzprejmejo.

Posl. Lenarčič poroča o prošnji občin Vače, Peče in Kanderše za primerno cestno zvezo Moravče-Trata-Vače in predlaga, naj se odstopi dež. odboru, da v prihodnjem zasedanju o njej poroča, če se mu primerno zdi.

Posl. Murnik poroča o prošnji dr. Josipa Mantuani na Dunaji za podporo, da zbere vso glasbeno ostalino in životopisne podatke po Jak. Gallusu in nasvetuje, naj se prošnja izroči dež. odboru v rešitev. Dež. odbor bo lahko prošnji ustregel. Se vzprejme.

Posl. Murnik poroča o različnih prošnjah glede ustanovitve novih občin, oziroma gledé izločitve posameznih krajev iz obstoječih občin in stavi primerne predloge, kateri se vzprejmo brez debate.

Posl. Murnik poroča o razdružitvi občine Kostel v dve samostalni občini in nasvetuje, naj se predloženi načrt zakona odobri.

Dež. predsednik baron Hein prizna, da je ločitev v interesu prizadetega prebivalstva in se izreče za predlog, dasi je enakim predlogom prejšnji načelnik dež. vlade kranjske nasprotoval.

Zakon se odobri.

Posl. Murnik poroča o izločitvi davčnih občin Katzendorf in Sere ter v davčni občini kočevski ležeče vasi Mooswald iz selske občine Kočevje in nasvetuje, naj se zakon odobri. Se vzprejme.

Posl. Murnik poroča o prošnji mestnega županstva v Višnjigori za ureditev občinske meje in predlaga, naj se prošnja izroči dež. odboru in da vse potrebno ukrene, da se stvar brž ko mogoče uredi.

Posl. dr. Tavčar predlaga, naj se vrši tretje branje lovskega zakona. Predlogse vzprejme v tretjem branju.

Posl. Murnik poroča o nasvetu posl. Žitnika glede postopanja okr. glavarja kranjskega pri odkupovanju pašnikov in predlaga:

I. Vsi to stvar zadevajoči spisi naj se izročé c. kr. deželni predsedništvu. II. Visoka vlada se pozivlje, naj k obravnavam, pri katerih je opraviti z ljudmi, ki so zmožni le slovenskega jezika, deluje vedno uradnike, ki so slovenščine popolnoma zmožni. Se vzprejme.

Glasovi z Goriškega.

Deželni zbor zaključen.

V Gorici, 13. februarja.

Včeraj sem poročal, da je bila za danes ob 11. uri predpoludne napovedana seja, katere se pa težko udeležé naši poslanci. In res slovenski zastopniki niso došli. Zato je deželni glavar zaključil sejo in zborovanje radi nesklepčnosti. Dr. Pajer je dal neki protest v imenu italijanskih poslancev. Kaj obsega, še ne vem.

Dà, dr. Pajer ima čemu protestovati! Pisal sem že 8. t. m., da je položaj silno nevzdržljiv: kar velja zjutraj, podere se popoldne in narobe — a vse to je zakrivil v prvi vrsti dr. Pajer, ki hoče zopet postati deželni glavar. — Dopis 10. t. m. sem pisal še v popolni zavesti, da se kriza ugodno reši, kajti sedmorica se je dogovorila, da za letos izostanejo vsa izredna vprašanja, a da se rešijo le navadne točke. mej temi tudi prošnja društva „Sloga“ za podporo 1000 gold. njeni nadaljevalni šoli za obrtne učence. Tako je bilo dogovorjeno 10. t. m. mej obema strankama in Slovenci so se razšli v trdni veri, da je kriza s tem rešena. Ali dr. Pajer jo je zopet zasukal in s tem le z novim dokazom potrdil naše trditve, da njemu ni za ugodno rešitev, marveč da stvari le še bolj zmeša in s tem onemogoči stališče deželni glavarju, da bi potem on zasedel še gorki stol grofa Franca Coroninija. — Ko so se namreč Slovenci zopet sešli, da bi nadaljevali na dogovorjeni podlagi,

Dalje v prilogi.

našli se čisto nov položaj, namreč: Italijani so popolnoma pozabili na dogovor prejšnjega dne. Dr. Pajer se ni prav ničesa „spominjal“, da sta vladni zastopnik in jeden slovenski poslanec kar strmela, ko sta slišala novo govorjenje in zvijanje Pajerjevo. — Italijanski poslanci so spravili zopet v razgovor svoje zahteve za „Agro“ in furlanske tramvaje, a od navadnih potreb so zahtevali zase nič več in nič manj nego dve tretjini, češ, da Furlanija in Gorica plačujeta dve tretjini davkov. Od Slovencev so pa zahtevali, naj pismeno formulujejo svoje zahteve. — Tak odgovor po 12 dneh skupnih posvetovanj, pri katerih so bile natančno določene vse zahteve od obeh stranij (isti Pajer jih je zapisoval s svinčnikom) — je pač tako skrajno žaljivo in drzno izzivanje, kakoršnega je zmogel mej italijanskimi poslanci jedini dr. Pajer. Evo jasen dokaz, da Pajer je hotel imeti razdor za vsako ceno, kajti celo rešeno krizo je znal zopet tako zasukati, da so Slovenci morali razžaljeni zapustiti deželno hišo s trdnim sklepom, da se ne bodo več dali voditi za nos staremu lisjaku. Zato se tudi niso udeležili današnje seje in s tem je bilo končano to in zadnje zasedanje v tej šestletni dobi.

(Tu je konfiskanih 19 vrst.)

V Gorici, 14. februarja.

Dr. Pajer je izročil včeraj v roke deželnemu glavarju v imenu italijanskih poslancev protest, kateri je danes nabit po vseh voglih. V njem opravičujejo svoje postopanje in zavračajo vso krivdo na ramena slovenskih poslancev, češ, njihove zahteve so bile tako pretirane, da jih Italijani niso mogli sprejeti na nikak način. Ali to opravičevanje ne bo smelo objvelati, vsaj v merodajnih krogih ne! Vladin zastopnik je bil v ponedeljek sam priča, kako so Italijani čez noč snedli besedo in zopet postavili v ospredje svoje zahteve za „Agro“ in furlanske kramarje, a v navadnih točkah so še poostriili zahteve, zahtevajoč nič manj nego dve tretjini podpor za Furlanijo, češ, da Italijani plačujejo dve tretjini vseh davkov. (To je stara laž! Da glavno mesto dežele plačuje vedno največ davkov, je naravno! Ali od koga živi mesto? Ali ne od dežele in sicer največ od Slovencev? Ali niso tukaj razne srednje šole, c. kr. vadnice, deželno okrajno sodišče, glavarstvo, glavna davkarija itd., ki imajo največ posla s Slovenci? Ali nima od teh mesto velikanski dobiček? Od južne železnice dobiva mesto davek za celo deželo! — Konečno je tudi v Gorici tretjina Slovencev, ki plačujejo davek!)

Naravno je, da so Slovenci morali obrniti hrbet in zapustiti zbornico, ker vsa posvetovanja 14 dni so bila neplodna in se je jasno videlo, da Lahi hočejo dovesti do krize za vsako ceno. Dr. Pajer se nadeja, da bo deželni glavar. Naj se le nadeja, ali nikar naj si ne domišljuje, da bomo Slovenci mirno gledali njegova nasprotovanja vsemu, kar je slovensko.

Italijan: so tiskali svoj protest v veliko izvodih, poslali ga ministrom in baje samemu presvitlemu cesarju. Ne dvomimo, da bodo Slovenci znali braniti in tudi opravičiti svoje stališče v očeh vseh tistih, katerim je neljuba goriška kriza.

Furlani, čuje se, so dobili zagotovila, da furlanska tramvaj se bo gradila vklub temu, da Slovenci ne dovolé zahtevanih 250.000 glđ. (in to je za nje „malenkostna zahteva“!) iz deželnega zaloga. To zatrjuje današnji „Corriere“ in tudi jeden laški poslanec je naglašal to „veselo novico“ pri včerajšnjem banketu laških poslancev. (Čudno se nam zdi, da se je — po vsem tem, kar se je zgodilo — udeležil tega banketa tudi dež. glavar Fran Coronini, kateremu je napil dr. Pajer — o ti lisjak! — on pa zopet njemu!)

Kakor sem rekel, je bilo mnogo prič, kako so Lahi snedli besedo čez noč in s tem še v zadnjem hipu vodili Slovence razžaljivo za nos. Radovedni smo zategadelj, kako bode vladni aparat poročal na Dunaj.

Tu jako vre. Vse udriha le po Slovincih. Zato je pač bilo opravičeno, kar sem pisal, kako da morajo biti naši poslanci previdni, da ne bodo dajali vsaj navideznega povoda, da so oni krivi, ako pride do krize. Zdej se lahko govori in piše, ko je položaj jasen, a poprej je bilo zelo nemodro, da so se trosile razne resnične in neresnične vesti o pogajanjih. Lahi so molčali, zdej pa s pr-

stom kažejo na glasove „della stampa slovena“, za kar pa poslanci pač ne morejo biti odgovorni.

V Ljubljani, 16. februarja.

Celjska gimnazija. Pri nas nekateri po sili skušajo dokazati, koliko bi Slovenci pridobili, ko bi Nemci dobili več katoliške inteligence. Ta bi bila nam kdo zna kako pravična. S tem se je te dni skušalo delati reklamo za katoliško vseučilišče v Solnogradu mej Slovenci. Koliko je pričakovati od nemške katoliške inteligence, so pokazali te dni štajerski konservativci, katere je „Slovenec“ še te dni tako hvalil. Karlon je pač dovolj katolišk in ta mož se je o tej stvari sporazumel popolnoma s Kienzlom in sicer tako, da se imajo celjsko vprašanje in druga podobna vprašanja reševati v sporazumljenju z deželnim šolskim oblastvom, ki krajevne razmere pozna, in da se pri zadovoljivni priznanih slovenskih potreb ne moti narodni mir. Glede jezikovnega pouka po Karlonovem predlogu se pa narodi deželnemu odboru, da stvar pretresava in drugo leto o njej poroča. Kdor ve, kako nasproten je deželni šolski svet v Gradci Slovincem, da so se proti njegovim odločbam morali že tolikokrat pritoževati na ministerstvo, bode spoznal, da s to resolucijo hoče samo preprečiti celjsko gimnazijo. Ugodnih jezikovnih uredb tudi od štajerskega deželnega odbora ne bode nikdo pričakoval. Zdej naj še kdo reče, da nemško katoliško razumništvo ni nam iz vsega srca naklonjeno!

Isterski Italijani so v deželnem zboru najhujšo opozicijo delali vladi. Sedaj so pa že zgnubili ves pogum in po časopisih vlado kličejo na pomoč, da bi jih podpirala proti Slovincem pri bodočih volitvah. To javkanje je pač najboljši dokaz, da Italijani nimajo večine prebivalstva za seboj in se vzdržujejo le z vladno pomočjo. Ta strahopetnost pač ne more vzbujati spoštovanja do njih in jasno kaže, da vlada lahko naredi na mah konec italijanski prevzetnosti, da ima le resno voljo. Seveda dokler vlada Rinaldini v Trstu, se Italijanom ni ničesa bati, a ko bi prišel kak drug, bi pa kmalu v Istri v največ krajih tako izginili, kakor so v Dalmaciji.

Koalicija v Dalmaciji. Vlada bi rada v Dalmaciji združila zmerno hrvatsko stranko, Srbe in Italijane proti Biankinijevi stranki, katera zahteva združenje Dalmacije s Hrvatsko. Nam se zdi neverojetno, da bi Klaić in somišljeniki se vladi na ljubo zavezali z Italijani, posebno ker so na Dunaji v opoziciji. Tudi bi s takim korakom morali priti ob vse zaupanje v Dalmaciji.

Češki deželni zbor se sedaj bavi z deželnim proračunom. Pri tej priliki se je vnela velika politična debata. Poslanec Črnohorski je hudo napadal češko plemstvo in rekel, da pozna pometače, ki so bolj plemeniti, kakor je sedanje plemstvo. Posebno ostro je govoril dr. Gregr in zapretil, da bodo v prihodnjem deželnem zboru že skrbeli Mladočehi, da deželni vrhovni maršal ne bode mogel vzdrževati reda, če se bode poskušalo po sedanjem tiru hoditi dalje. Posebno je pa Gregr napal namestnika češkega, kateri je tudi kriv, da se je proglasilo obsedno stanje v Pragi. Sedanji namestnik je izzivanje češkega naroda. Deželni vrhovni maršal ga je zaradi tega poklical k redu, a govornik mu je hitro odgovoril, da narod češki ga ne bode klical k redu. Grof Thun je v dolgem govoru zagovarjal izjemno stanje. Iz tega je sklepal, da izjemno stanje ni tako hudo, ker še ni dosti listov se zatrla, a tudi društva se množe. Seveda nekatera društva in listi baš pod izjemnim stanjem najboljšje vspevajo, ker se svobodni razvoj družil ovira. Vprašanje je, če je pa delovanje tistih listov in društev, ki sedaj nastajajo, tudi v prid češkemu narodu. Najbolj značilno za delovanje namestnikovo je pa pač to, da so mu pritrjevali le Nemci in nekateri tudi nemški čuteči veleposestniki.

Socijalni nemiri v Italiji. Prikazujejo se podobni dogodki, kakor so se lani kazali na Siciliji. Ljudje žive v bedi in se je poleg tega še povečala užitnina od moke. V Abbadiji so se zbrali ljudje pred hiše in klicali: „Sem s koruzo, mi hočemo jesti!“ Žandarji so ljudi razgnali in zaprli dva kolovodji. V mesteci Acerra pri Neapolji so pa bili veliki neredi. Ljudje so zažgali davkarijo in okrožno sodišče, na železnico so navalili kamenja. Skušali so tudi šolo in občinsko hišo zažgati. Ljudje so močno ropali. Žandarmerija jih je razganjala z orožjem, ter je na obeh straneh bilo več ranjenih.

Trocarška zveza. Berolinska „Kreuzzeitung“, ki ima zvezo z nekaterimi visocimi krogi, dvomi, da bi se obnovila trodržavna zveza. Odpovedala se pač ne bode, temveč bode lepo mirno prenehala, na njeno mesto bode pa stopila zveza mej Nemčijo, Rusijo in Avstrijo; katera bode imela isti namen, kakor ga ima sedaj trodržavna zveza. Verjetna se pa temu listu ne zdi zveza mej Rusijo, Francijo in Anglijo. Nam se zdi, da ta list izraža le želje Nemčije, ki bi se rada sprijaznila z Rusijo, da bi jej se ne bilo bati vojne od dveh stranij.

Korupcija na Francoskem. Kakor je drugo cesarstvo, tako sedaj podjeda korupcija tretjo republiko. Razširila se je na člane parlamenta in pa na razne državne urade. Tako se sedaj v Parizu govori, da kmalu ne bode v mestu človeka iz boljše družbe, kateri bi ne prišel pred kazenskega sodnika. S panamsko afero se je pričelo, potem se pa nadaljuje. Sedaj se zopet pere pred francoskimi sodišči umazano perilo, oziroma razpravlja po listih. Dva žida, znana oderuha, brata Schwob, napovedala sta konkurs. Ker je stvar bila precej sumljiva, prišla sta pred sodišče. Zagovarjal ju je znani Andrieux. Zagovornik je pač videl, da se goljufija prikriti ne dá, zaradi tega je pa stvar drugače zasukal. Pripovedoval je, kako je ravnatelj policijskega oddelka v ministerstvu, žid Izajija Levaillant, za Schwoba podkupoval državne pravdnike in sodnike, Predsednik sodišča mu je to zabranil, a kaj pomaga, kajti drugi dan je zagovornik po listih priobčil vso zadevo po raznih pismih. Cela vrsta sodnih uradnikov je sedaj kompromitiranih. Levaillant je dobival določeno nagrado za svoje usluge. Ta teden je več uradnikov pravosodnega ministerstva se moralo zagovarjati zaradi raznih nepravilnih računov. Proti več časnikačem se pa vrši obravnava zaradi izsiljenja. Umljivo je, da je prosto prebivalstvo nevoljno na višje kroge in v tem tiči nevarnost. Čuti se, da se neka doba bliža koncu, a ne vé se, kaj še vse pride.

Kitajsko-japonska vojna. Sedaj se je udalo tudi kitajsko brodovje pred Vajhajvajem. Admiral Ting se je udal, ko se je zagotovilo življenje kitajskim vojakom, pomorščakom in evropskim častnikom. Štiri kitajske ladije so potopili, 13 torpedovk so pa pridružili japonskemu brodovju. Utrdbe na otoku Linkingtau so pa v kitajskih rokah. Za mir se pa bodo Japonci resno pogajali šele, ko bodo v Pekingju. — Kitajska sedaj nima več brodovja, da bi mogla braniti obrežja.

Dopisi.

Iz Trnovega pri Il. Bistrici, 11. februarja. (Hranilnica in posojilnica v Trnovem.) Naš marljivi mentor slovenskih posojilnic ravnatelj Lapajne na Krškem, čegar trudljubivost in vztrajnost mora občudovati vsakdo, če tudi ni ž njim, kar se tiče uprave posojilnic, jednečega mnenja, je pisal nedavno v tem listu, da so slovenske posojilnice velika pridobitev v narodnem obziru, da so nekake trdnjave in da je njih namen rešiti nas tujega kapitala. Žal nam je, da moramo tej splošni trditvi oporekati in imenovati zavod, ki deluje nasprotno. Hranilnica in posojilnica v Trnovem, katera je bila že od prvega začetka sem namenjena delati konkurenco „posojilnici za Il. Bistriški okraj“ in uplivati na ljudstvo pri deželno-zborski volitvi, delovala je nekoliko mesecev z velikim vriščem in silno reklamo z denarjem, kate-rega je dobila od kranjske hranilnice. Ko se je ta „podpora“ razdala in ker niti oni našega kraja, katere šteje klerikalna stranka mej svoje, niso hoteli vlagati denarja, postala je naša hranilnica in posojilnica v Trnovem agentura kranjske hranilnice v Ljubljani. Kmetje, katerim so se čudežne stvari o tej hranilnici pravile, češ da dobiva denar od papeža, da ga ne bode treba nikdar vračati, da ni nobenih stroškov itd., oglašali so se seveda trumoma in podpisavali kar z obema rokama zadolžnice. Zdej pa strmé in se prečuditi ne morejo, ko jim kedo pretolmači nemške rubrike, da se je kranjska, v nemških rokah nahajajoča se hranilnica vknjižila na njih zemljišča. In to niso posamezni slučajji, teh je v par mesecih blizu stotine. Mi se nismo oglašili, ko smo čuli, kako naše kmete hujskajo proti svojim upnikom, ne, še veselimo smo bili, da se bode ljudstvo rešilo visokih obrestij, tudi se nismo oglašili, ko se je ljudstvo hujskalo proti c. kr. uradam, ker smo si mislili, da prej ali slej pride le na dan, kedo postopa pošteno in po zakonih in kedó ne. Ko pa smo sprevideli, da tem gospodom gre le za to, da ljudstvo odvrtačajo od narodnih zavodov, ne moremo in ne smemo več molčati, ampak pribiti hočemo to na steno in sicer visoko, da bode vsakdo videl, kaj je klerikalcem našim mar narodnost, kaj jim mar domovina?

Iz štajerskega Posavja, 10. februarija. (Nekaj za „Mladinsko knjižnico“) „Ljutomersko učiteljsko društvo“ nabira že nekaj časa prispevkov za Freuensfeldov spomenik in je tudi res že nabralo precejšnjo svotico mej slov. učiteljstvom in drugo inteligencijo na spod. Štajerskem. V 2. številki letošnjega „Popotnika“ pa beremo po „Ljutomerskem učiteljskem društvu“ objavljeno notico, katera nam pove, da se javlja iz Prage, da ni mogoče odkopati pravi grob Freuensfeldov ter da je vsled tega tudi prvotni sklep društva — pokojnemu postaviti pristojni spomenik — neizvršljiv. — Kako torej uporabiti nabrani denar, oziroma oni, ki se bode še nabral? „Ljut. učit. društvo“ meni nabrani denar uporabiti za osnovo „Freuensfeldove ustanove za mladinske spise.“ To je izborna misel! Rajni Freuensfeld ni bil le iskren narodo- in mladino ljub, marveč bil je tudi spreten pisatelj za nežno našo mladež. Njega spomina torej ne moremo bolje slaviti — zdaj ko mu ne moremo postaviti spomenika — nego s tem, da pospešujemo kolikor možno razvoj mladinske naše književnosti. Komu torej že nabrani denar za Freuensfeldov spomenik izročiti? Kako more pač učiteljsko društvo o tem še povprašati! — Pri zadnjem velikem zboru „Zaveze slov. učit. društev“ sklenilo se je, osnovati organizovano „Mladinsko knjižnico.“ Ta knjižnica se je mej tem res že osnovala in sicer s pomočjo požrtvovalnega tiskarja g. Gabrščka. — Na „Zavezi“ je torej, oziroma na učiteljstvu slovenskem, da to književno podjetje uspeva. „Učit. društvo za celjski in laški okraj“ je v svoji mnogobrojno obiskovani seji dne 2. februarija t. l. v Celju jednoglasno sklenilo, nasvetovati, da se že parkrat omenjeni denar izroči „Zavezi učit. slov. dr.“ in sicer v dobro in razvit — „Mladinsko knjižnico“. — Tako bomo najbolje slavili spomin dičnega Freuensfelda. Ve, druga slav. učit. društva pa storite jednako! Nabirajte v ta namen prispevkov: vsaj bo le v dobro naše mladine, najtrše nade našemu narodnemu obstoju! — „Zaveznik“.

Iz Središča, 9. februarija. (Bralno društvo „Edinost“) imelo je svoj letošnji občni zbor, pri katerem se je, kakor je to že običajno, poročalo o delovanju in stanju društva ter se je volil novi odbor. Iz poročila tajnika g. A. Kosija povzamemo, da je društvo — dasi deluje bolj na tihem — tudi v pretečenem letu doseglo popolnoma svoj blagi namen: čitali so se razni časniki in knjige; prirejali so se v zimskem času zabavni večeri, pri katerih se je razpravljalo po večih udih menjalno gospodarstveno-poučna in leposlovna tvarina. Tudi poletu je skrbelo društvo društvenikom kolikor toliko za zabavo in priredilo jim je kegljanje za dobitke, katerega so se udeležili tudi vabljeni gostje. S kegljanjem in pa tudi s tombolo, vršečo se meseca februarija l. l., se nam je letos stanje društvene blagajnice nekoliko zboljšalo. Imamo še sicer nekoliko dolga iz prejšnjih let, a društvo ga bode polagoma že poravnalo ter se tako postavilo sčasoma na krepke noge.

Iz Lokavca, 11. februarija. („Podporno rokodelsko društvo“) nas je kar iznenadilo v nedeljo 10. t. m. s svojim uspehom. Vršila se je omenjenega dne zvečer veselica s plesom v splošno zadovoljnost natlačena ljudstva. Toliko občinstva ni videla naša Podčavenska občina že mnogo let, bila je pa zastopana skoraj vsa okolica. Iz tega se vidi, da se tudi v naši mili dolini narod vzbuja iz dolgoletnega spanja. Godba, igra, deklamacija in govor g. predsednika bilo je vse prav dobro. Šaljiva igra „Eno uro doktor“ je vzbudila mnogo smeha in odobravanja. Deklamacija „Naš čolnčik otmimo“ predavana po naši dični gospodični Franci Toni bila je izvrstna. Pri veselici in plesu sviral je Goriški orkester jako precizno. Da se je tudi prav živahno plesalo, razvidi se iz tega, ker so zadnji plesalci zapustili dvorano šele ob zori. Odboru smo dolžni hvalo, ker je umel prirediti tako krasen večer v pouk, razvedrilo občinstva in v čast društva.

A. H.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. februarija.

— (Konfiskacija.) Včerajšnje številko našega lista je zaseglo državno pravdnništvo zaradi članka „Glasovi z Goriškega“, in sicer zaradi zadnjega odstavka tega članka.

— (Deželni zbor kranjski.) Danes je naš dež. zbor zbran na zadnje sejo, ki pa je ob enem iz najzanimivejših v tekočem zasedanju. Dopoldunska seja je trajala od 10. ure dopoldne do 3/4 na 3. uro popoldne. Predmet obravnave je bil dež. p r o r a č u n. Razpravo je otvoril poročevalec Klun, potem pa je govoril posl. Hribar. Omenil je, kar je dež. zbor storil na gospodarskem polju v minulih šestih letih in se potem obširno bavil s sedanjim političnim položajem in slovenskimi strankami, ter posebno z vprašanjem o samoslovenskih javnih napisih. Hribarju so odgovarjali dež. glavar Detela, čigar izvajanja so obudila splošno pomilovanje, potem dr. Papež in — prav zmerno —

dr. Schaffer. Čuden utis je naredil govor dr. Žitnika, zajedno ugoden in zoper, in kdor je ta govor slišal, ne ve, jeli bilo vse komedija in hinavščina, ali je tu in tam narodno čustvo zmešalo g. poslancu koncept, da je udaril na drugo strano, ki ni zvenela neugodno in kaže se kak preobrat — ka-li. V debato je posegel tudi dež. predsednik baron Hein, a srečen ni bil s tem, kar je povedal. Pričakovali smo veliko več. Govoril je z neko priučeno nonchalantnostjo, katera nikomur ne prija. Posl. Šuklje se je nekako poslovil od dež. zbora. Zapel je slavo „Triglavu“, potem pa uprav uničujoče kritikoval takozvano konservativno stranko dokazujoč, da je v svojih načelih razdvojen, ter klical vse druge stranke in frakcije na skupno delovanje. Popoldunska seja se je začela ob 4. uri. Prvi je govoril kanonik Klun kot poročevalec. Na dnevnem redu je mimo drugih rečij tudi poročilo o predlogu dra. Tavčarja glede volilne reforme.

— (Slovensko gledališče.) Sinoči predstavljala se je na slovenskem odru prvokrat slovenska izvorna opera „Urh, grof celjski“ s sijajno lepim impozantnim uspehom. Skladatelj, g. Viktor Parma, imel je svoj časten večer in z njim domača dramatična glasbena umetnost. Obširno in na tačno oceno dela samega, njega glasbene vrednosti in pomena za razvoj domače dramatične glasbe objavimo v prihodnji številki našega lista. Danes povdarjamo velik uspeh, katerega je izbrano, mnogobrojno ter posebno pazljivo poslušajoče občinstvo z izvanrednim navdušenjem in veseljem na tolikem napredku domače umetnosti priznalo in z mnogokratnimi vzkliki potrdilo skladatelju g. Viktorju Parmu. Njegovo delo ima zgodovinsko vrednost za domače glasbeno slovstvo, tedaj gre skladatelju priznanje, pohvala in častitanje k njegovi nadarjenosti in spretnosti, tembolj ker je s svojim prvim večjim delom dosegel tolik uspeh! Lahko umljiva, prikupna melodioznost spojena z efektuo tehniko velikega opernega sloga ugajala bo slovenskemu občinstvu izvanredno dobro. — Predstava bila je skrbno pripravljena (kapelnštvo je g. prof. Grbič radi vzburljive bolezi v rodbini prepustil v zadnjem trenutku g. Benišku) in vseskozi hvale vredna: solisti, zbor in orkester tekmovali so, da povzdignejo znameniti, častni večer. Glavno ulogo grofa Celjskega izvršil je gospod Noll s prav dobrim uspehom, ter se odlikoval izmed solistov v prvi vrsti v krasnem petji in dostojni premišljeni igri. Poleg njega bili so hvalevredni v jednotno lepem umetnostnem petji gospici Leščinska in pl. Towarnicka, ter gospodje Vašiček, Beneš in Pavšek. — Tudi o predstavi več prihodnjic. Gledališče bilo je razprodano in morali so se improvizovati še posebni sedeži. Skladatelju g. Parmu so člani bivšega njegovega glasbenega kluba v Kranji poklonili lep venec s trakovi, a vse občinstvo mu je koncem predstave priredilo posebno oduševljeno ovacijo.

— (Repertoir slovenskega gledališča.)

Da se ustreže mnogostranskim željam, naj bi se pela kaka opera na nedeljo, se je določila za jutri vedno krasna Smetanova „Prodana nevesta“. Ker se bode ta opera brzkone jutri pela zadnjikrat v tej sezoni, smo preverjeni, da prijatelji Smetanove glasbe ne zamude prilike, nasladiti se še jedenkrat na divnih zvokih češkega mojstra. V torek dne 19. t. m. pa se bode ponavljala izvorna Parmova opera „Urh, grof Celjski“, ki je pri včerajšnji prvi predstavi dosegla tako sijajen uspeh. Ne dvomimo, da bode uspeh še raste pri bodočih predstavah in da se bode to delo čim dalje bolj omililo našemu občinstvu. Začela se je študirati nova opera „Puščavnikov zvonček“, ki pride na oder v prvi polovici bodočega meseca.

— (Novi nemški list v Ljubljani.) Kazinska klika, s katero pa večina ljubljanskih Nemcev že davno več ne hodi, si ustanovi — kakor smo že večkrat javili — svoj list in sicer dnevnik. Zadnja tri meseca se je pridno pobiralo prispevkov za ustanovni fond, sedaj pa je križ za — urednika. Treba je dobiti moža, ki je zmožen slovenskega jezika, takih pa mej dunajskimi židi ni dobiti. Gospodje snovatelji so torej ponudili uredništvu svojega bodočega lista nekdanjemu uredniku uradnega lista in sedanjemu uradniku kranjske hranilnice Suppanttschitsu. Mož je pripravljen vzprejeti ponudbo, zahteva pa, naj mu da hranilnica popolen dopust in naj mu plačuje vso sedanjo plačo ne glede na to, koliko bo zaslužil pri novem listu. Ali bo hranilnica, ki je v zmislu zakona dobrodelen zavod, na to pri-

volila, se pokaže v kratkem, čujemo pa, da so skoro vsi odločilni faktorji za to, da se ugodni Suppanttschitsu zahtevi. Kadar bo stvar gotova, govorili bomo o njej obširneje.

— (Hujskanje brez konca in kraja.) Leta 1893 — če se ne motimo meseca avgusta — je uradna „Laibacher Zeitung“ imenovala dobroznane ljubljanske dopisnike razupite graške „Tagespošte“ kratko in krepko „verdächtige Individuen“ in s tem zadela pravi ton, v katerem je govoriti o „Tagespoštinih“ ljubljanskih sotrudnikih. V včerajšnji številki rečenega graškega lista čitamo zopet nesramen dopis. Znano je, da se bodo v sedanji deželni bolnici nastanili razni šolski zavodi, mej njimi tudi mestna nemška dekliska šola. Vsi merodajni faktorji so s tem zadovoljni, samo dopisnik „Tagespoštine“ hujska zoper to, morda želi, naj bi mesto na Mestnem trgu sezidalo novo poslopje za deklisko šolo, a ker ne vé navesti pametnega razloga zoper namestitev nemške dekliske šole v bolničnem poslopju, trdi, da bodo to šolo obiskujoči otroci „aller erdenlichen Infection ausgesetzt“. To je že največja nesramnost, kakeršno si upa zapisati le revolveržurnalist take vrste, kakeršni pišejo v „Tagespošto“ po leti in po zimi. Te perfidnosti pa nikakor ni smeti zarezati na rovaš ljubljanskih Nemcev, ki obsojajo tako pisarjenje in se znanega dopisnika „Tagespoštinega“ ogibajo kakor garjeve ovce.

— (Kako dosleden!) Dr. Mahnič se v 1. številki letošnjega „Rimskega Katolika“ zopet po svoji stari destruktivni navadi bavi z ljubljencem slov. naroda — s pesnikom Sim. Gregorčičem. Ni mu po volji zbirka njegovih pesnij, ki je izšla o priliki svoje 50letnice v „Slovanski knjižnici“. Bode ga pesen: „Prijateljem“; ni to mu po všeči: „Nevesti“, „Na sveti večer“, „V pepelnici noči“, „Velikonočna“, „Prebiral sem pratko“. Potem ko je „nevihta s Krasa“ iznova oklestila cvetke „Gregorčičevega Parnasa, dvigne se nad „Dom in Svet“, ki je omenjeno pesensko zbirko pohvalil kot jako primerno za proslavo 50letnice pesnikov. Ker vemo, koliko upliva „Dom in Svet“ na mladino — piše dr. Mahnič — in ker smo tudi mi poklicani vzgajati isto mladino, bi želeli, da bi „Dom in Svet“ jedenkrat pojasnil svoje nazore v lepem, ker še zdaj ne vemo, pri čem prav za prav smo, pa tudi za mladino mora biti pohujšljivo, ako vidi, da se „Dom in Svet“ pa „Rimski Katolik“, vsak vrejevan od svojega bogoslovnega doktorja, duhovnika, ne zlagata v tako bistvenih vprašanjih! — Nikakor ni naš namen, da bi se segali g. dr. Lampetu, izdajatelju „Dom in Sveta“ v odgovor, opomniti pa moramo njegovega mogočnega kazatelja dr. Mahniča, da on najmanj ve, kaj je lepo, ter najmanj pazi na to, kaj bi utegnulo biti mladini pohujšljivo, sicer bi ne dovolil, da bi njegov „Rimski Katolik“ nosil na najnovejšem ovoju pás, v katerem tičita na vrhu sfingi z razgaljenim vrhnim delom ženskega telesa, spodaj pa dva genija popolnoma gola vsak s svojim natančno markiranim atributom.

— (Klasično!) Pred kratkim je na Nemškem izšla nekaka „Slavische Anthologie“, katero je sestavil prof. dr. Gregorij K r e k. Izvedeli smo za to knjigo iz nemških listov. Nam se ni poslala na ogled ali v presojo. Zmenili smo se zanjo vender. Ozir na druge zasluge g. prof. Kreka so nas napotili, da smo o njegovi knjigi posneli kratko poročilce iz praške „Politike“ in tako vsaj obvestiti mogli slovensko občinstvo o tem cvetniku. Po naši sodbi smo torej prav lepo ravnali in zaslužili bi bili, da se nam je g. dr. Gregorij K r e k toplo zahvalil, ko smo mu s l e p o z a u p a l i in njegovo delo pohvalno omenili po tujih virih. Namesto te zahvale dobili smo celo kopo — arogantnih ljubeznivostij. Stresel jih je na nas očeta Gregorija nadobudni sin in nemški pisatelj Gojmir v „Südsteier. Post“. Gosp. Gojmir se silno huduje, da smo svoje poročilce posneli po „Politiki“ in da nismo spisali izvirne recenzije o delu njegovega gospoda očeta, ter se popne do klasične trditve: da je bila naša d o l ž n o s t, k u p i t i si knjigo očeta Gregorija! Tudi žurnalističnega takta nas hoče učiti g. Gojmir, in prav to kaže, da je mož še jako — mlad. Ne zdi se nam vredno, zavračati njegovih napadov, ker so preneumni, naj jih je g. Gojmir sam spisal ali naj so se mu diktirali. Še vedno mislimo, da nam je prof. dr. K r e k lahko hvaležen, ker smo dobrohotno storili za reklamo njegove publikacije več, nego so drugi slovenski časopisi storili, ali več, nego smo bili storiti dolžni.

— (Osebnost vest.) Učni minister je imenoval stolnega župnika v Ljubljani, gosp. Janeza Flisa in profesorja na gimnaziji v Novem mestu g. Ivana Vrhovca konservatorjema centralne komisije za ohranitev umetninskih in zgodovinskih spomenikov.

— (Ljubljanski javni napisi.) O pritožbi mestne občine Ljubljanske zoper prepoved kranjskega deželne odbora glede samoslovenskih javnih napisov vršila se bo obravnava pri upravnem sodišči dne 20. marca.

— (Koncert „Glasbene Matice“.) Drugi letošnji redni koncert „Glasbene Matice“ bode v začetku meseca marca. Na njem se bo proizvajala kot glavna točka Dvořakova simfonija b-dur. Kakor znano, se je koncert na ta čas moral preložiti zaradi deželne zbor.

— (Maskarada pevskega društva „Ljubljana“.) Kakor vse kaže, združi ta veselica jutri prav obilo narodnega občinstva. Potrebne priprave so po pomnoženem odboru večinoma že končane. Godba „ad hoc“ se pridno uri in bode v presledkih zabavala slavno občinstvo z raznovrstnimi, izvirnimi prednašanji. Vstopnice, osobito za maske, se pridno razpečavajo. Tudi več skupin je zagotovilo svojo udeležbo. Posebno vrlo pripravljajo se društvene pevke, ki nastopijo v različnih slikovitih maskah. Nemaskiranim je priti v navadni obleki. Obiskovalci v balni toaleti zapadejo primerni kazni na korist zakladu družbe sv. Cirila in Metoda. Ker je mogoče, da se je pri razpošiljavi vabil marsikdo prezrl, ki se želi udeležiti maskarade, je vsak dotičnik naprošen, zglasiti se za to pri g. Zalazniku.

— (Novo poštno poslopje v Ljubljani.) Rušenje stare Luckmanove hiše v Slonovi ulici, kjer bode stalo novo poštno poslopje, tako hitro napreduje, da bode stavbna tvrdka Knez Zupančič s pričetkom spomladi lahko pričela z zgradbo novega poštne poslopja. Glavno nadzorstvo pri tej stavbi bode imel kakor pri vseh dosedanjih novih poštah c. kr. stavbeni nadsvetnik Letz na Dunaji — lokalni voditelj pa ji bode baje c. kr. višji inženir W. Lokalna nadzorstva državnih stavb dajo se običajno le mlajšim tehnikom in to v prvi vrsti zato, da jim je to delo v praktični pouk, v drugi vrsti pa tudi zato, ker taka nadzorstva državi manj stroškov povzročujejo. Začudenje, da se tako ni ukrenilo v našem slučaju, je tem bolj opravičeno, ker ima tukajšnji c. kr. stavbeni urad dokaj mladih in v to popolnoma sposobnih tehnikov, kateri se za stavbo zanimajo; vprašanje nastane le, kako bode država pač te praktično izveščala, ako se pri tako redkih slučajih, nasproti višjim odredbam le starejših in dražjih nadzornikov poslužuje, mlajše pa v nemar pušča?

— (Knjižnica za mladino.) Izdajateljstvo te prekoristne knjižnice nas prosí objaviti, da se je oglasilo na nabiralnih polah veliko naročnikov, o katerih ne vé, ali so prejeli I. snopič ali ne. Kdor ga ni še dobil, naj reklamuje.

— (Svarilo.) Prejeli smo naslednji dopis: Zvedelo se je, da prosjačijo po tukajšnjih hišah mladi ljudje, češ, da so gimnazijci, in da se izkazujejo s priporočilnimi in revnostnimi listi, podpisanimi od profesorjev. Ker so vsa ta spričevala ponarejena, svari in prosí se vsakdo, da ničesar ne da takim mladétom, ampak da izroči vsakega zaločenca redarstvu. — Ravnateljstvu tukajšnjih gimnazij.

— (Konja sta se splašila) predvčerajšnjim nekemu vozniku, ko je vozil sneg v Ljubljano. Letela sta proti Hrdeckemu mostu in podrla jeden kol ter v Kapševi prodajalnici na Preširnovem trgu utrla jedno šipo. Potem sta divjala naprej po Bregu, kjer ju je ustavil sodni sluga Jožef Petač in tako preprečil večjo nesrečo. Voznik, ki je padel pod voz, na srečo ni bil poškodovan.

— (Vreme) se je poslednje dni nekoliko ustanovilo in imamo lepe solnčne, a precej mrzle dneve. Hoja po trdo zmrzlem in shojenem snegu je sem ter tja prav nevarna. Želeti bi bilo, da bi se malo bolj marljivo pota nasipala s peskom. Posebno gladek in izbrušen je kamniti trotoar ob desni strani Knafflove ulice, ki vodi do muzeja. Obiskovalcem gledališča bi se gotovo ustreglo, ako se ta trotoar da nekoliko nasekati, da bi bilo manj opasno hoditi po njem.

— (Nesreča.) V tovarni za izdelovanje žrebčev na Savi pri Jesenicah je ponesrečil 18letni ključarski učenec Anton Smolej iz Koroške Bele. Igral se je s strojevim jermenom, ki ga je zgrabil in zasukal nekaterikrat okolu kolesa. Nesrečneža,

ki ima desno roko in obe nogi večkrat zlomljeni, so prenesli v bolnico industrijske družbe. Ni upanja, da bi okreval.

— (Belokranjska železnica.) Ogerska vlada je dala koncesijo za napravo vicinalne železnice s parno vršbo od Karlovca do Metlike.

— (Za posestnike konj.) Ker namerava poljedelsko ministerstvo nakupiti za deželo potrebne žrebceve kolikor možno izmed domače konjereje, se opozarjajo lastniki tacihi žrebceve, da priglasijo žrebce, katere bi hoteli prodati najkasneje do konca meseca aprila pismeno pri omenjenem ministerstvu.

— (Burja na Krasu.) Pri poslednjih snežnih nevihtah na Krasu se je pripetilo več nesreč. Neka ženska je zmrznila na potu iz Il. Bistrice v Koritencu. Kmetskega dečaka so našli na pol zmrzlega v snegu. Velik strah so prebili roditelji osmih učencev iz Knežaka, katerih ni bilo po končanem ponaavljanem pouku zvečer domu. Še le drugo jutro se je izvedelo, da so iskali zavetišča v samotni koči. V nekaterih krajih na Krasu je bil promet popolnoma nemogoč.

— (Volilski shod) je sklicalo kat. politično društvo v Konjicah na dan 17. t. m. ob 3. uri popoldne v Konjice. Posl. dr. Sernec bo na tem shodu poročal o svojem delovanju v deželni zboru in pojasnjeval uzroke izstopu slovenskih poslancev iz deželne zbor.

— (Zaupnica.) Stajerski poslanec dr. Ivan Dečko je prejel je naslednjo brzojavko: „Ljuto mer. Malonedeljski volilci popolnoma odobrujemo izstop iz deželne zbor, kateri je tako samolastno odrekel pravico do kulturnega napredka vsikdar lojalnim Slovincem. — Za ta odločni korak izrekamo Vam svoje popolno zaupanje. Živeli!“

— (Ustanova za slovenske vseučilišnike.) Celjske „Domovine“ predvčerajšnjim telegrafično avizirani članek slóve: „Slovinci na Štajerskem in sploh vsi Slovinci so vedno in vselej kazali se udane in zveste podložnike presvitle avstrijske vladarske hiše. Naši rojaki se vselej častno imenujejo, posebno tudi kot vojaki! Njegovo Veličanstvo dovrši 1898. leta 50 let svoje vlade in je izreklo željo, da se ta prevažni dogodek ne slavi drugače, kakor z napravami v dobrodelne namene. Štajerski Slovinci nameravajo zato, ozirajoč se na svoj politični, ravno sedanjji položaj, ko so slovenski poslanci morali zapustiti štajerski deželni zbor, zbirati denar za ustanovo v podporo slovenskim vseučiliškim dijakom, ki nameravajo stopiti v državne službe, tako da bodo imeli dohodke iz nameravane ustanove tako dolgo, da bodo dobili plačo kot državni služabniki. S tem bi se pomagalo dobiti državni upravi od vseh stranji pogrešanih, slovenščine zmožnih uradnikov in ob enem je ustanova po želji visokega vladarja, ker bi bila dobrota nepremožnim a pridnim slovenskim učencem. Slovenski deželni poslanci štajerski bodo izdali, kakor čujemo, oklic za ta namen. Zbirajmo torej denarje v rečeni namen, v podporo pridnim mladim rojakom, v slavo presvitlemu cesarju!“

— (Glavna skupščina izvenakademiške podružnice sv. Cirila in Metoda v Gradcu) dne 12. t. m. v dvorani „Steinfelder-Bierhalle“ je bila od 300 udov, oziroma gostov obiskana, zato je dober uspeh imela, ker se niso samo stroški pokrili, ampak za velikovsko šolo svotica nabrala, novi udi pridobili in se brezhrupne veselice občje prikupile. V načelništvu izvoljeni so: G. dr. med. Fran Ližek, prvomestnik; njega namestnik dr. med. Josip Weingerl; za blagajnika Fran Hrašovec, okr. sodnik v p.; njega namestnik g. Matija Ljubša, kurat c. kr. kaznilnice v Karlau; za tajnika g. Anton Vamberger, kurat in učitelj prisilne delavnice v Mesendorf; taistega namestnik Štefan Rojnik, c. kr. računski asistent c. kr. namestništva. Da prospava podružnica, mora se spretneemu, taktneemu i marljivemu prvomestniku zahvaliti, zato je spet jednoglasno izvoljen. Pri zabavnem delu, kateri je odločno vse zadovoljil, sodelovali so: akadem. društvo „Triglav“, akad. društva „Hrvatska“ in „Srbadija“ in se poimce odlikovali g. Gobjir Krek, jurist kot vodja srbsko-slovenskega orkestra, g. Miha Podlesnik, vodja hrvat.-slov. tamburaškega zbor — nadalje g. dr. med. Bela Stuhec in gospica Helena Padavič kot solo-pevci in gospica Fr. Prud kot spremljevalka na glasoviru, koji so slovenske pesmi odlično prednašali. Zastopano bilo je tukaj: Poljsko akad. društvo „Ognisko“ v Gradcu in hrvatsko akad. društvo „Zvonimir“ na Dunaju. Prihodnja veselica bode baje 25. t. m. v oni isti dvorani zvečer ob 8. uri.

— (Italijanska demonstracija.) Nekateri gorški mladi neodrešenci naznanili so policiji, da kajenjo voziti se zadnji dan pusta ošemljeni na ogerskem vozu, a policija je to prepovedala nadobudnim gospodcem. Ogerske barve so tudi italijanske in to označi zadostno, kaj so nameravali vrli gorški patrijotje z njih „ogerskim“ vozom.

— (Iz Opatije) se poroča, da je zimo tam primerno malo čuti. V poslednjih dneh, ko so povsod divjali hudi snežni viharji, je bilo v Opatiji le malo snega, ki je kmalu izginil. Ko je v bližnji Volovski snežilo, je v Opatiji deževalo. Mrza ni bilo in po dnevi ni temperatura padla nikdar pod ničlo, ponoči pa je bilo na severni strani 2 1/2° mrza. Letošnje izredno zimo se je Opatija prav dobro obnesla kot zimsko zdravilišče.

— (Pevsko društvo „Hajdrih“) na Proseku vabi na veselico, katera bode s petjem, igro in ple-

som jutri v dvorani gostilne Lukša na Proseku. Začetek ob 6. uri zvečer.

— (Učni jezik v pomorski šoli.) Dalmatinski deželni zbor je sklenil, da se v pomorski šoli upelje hrvatski učni jezik. Najveselejše pri tem je pa to, da so s Hrvati v tej stvari glasovali tudi Srbi.

— (Rimske starine.) V Arbanasih pri Zadru so kopajoč temelj za neko hišo našli dve žari iz rimske dobe prvega stoletja po Kristusu, okrašeni z različnimi predmeti.

— (Poroka.) Danes se je na Dunaji, v cerkvi nemškega reda poročil grof Dragotin-Coronini-Cronberg, sin Alfreda grofa Coroninija-Kronberškega, fideikomisnega gospodarja, velikega dvorskega točaja dedne dežele Kranjske in slovenske marke, državne in deželne poslanca itd. ter grofice Karoline Coronini-Kronberške, roj. baronice Ritter-Zahony z komteso Olgo pl. Westphalen od Fürstenberga, hčerjo pok. grofa Viljema pl. Westphalen od Fürstenberga, c. in kr. generala kavalerije itd. in Natalije grofice Westphalen od Fürstenberga, roj. grofice Cassini-Cappuzicchi. Kurovali so zaročencema od strani ženina Albreht grof Coronini-Cronberg, sin deželnega glavarja goriškega, in grof Vilmoš Palffy-Daun, veliki župan mošonske županije na Ogorskem, od strani neveste pa grof Cassini-Cappuzicchi c. in kr. kontreadmiral ter grof Cassini-Cappuzicchi, ruski veleposestnik. Novoporočencema naše srčne čestitke!

— (Goldinarski bankovci) postajajo vedno redkejši in jih bode skoro zmanjkalo v prometu. Zdaj jih je komaj še kakih 6 milijonov, izmed katerih pa se sodi, da jih najmanj 3 ali 4 milijone ne bode prišlo do menjanja, ker so deloma se že prej pogubili in uničili. V kratkem torej utegnejo papirnati goldinarji biti prav redka prikazen.

— (Jugoslovanska akademija.) Na obletni dan smrti dr. Račkega, dne 13. t. m. je čital pravi član prof. Tad. Smičiklas odlomke iz večjega dela „Življenje in dela dr. Frana Račkega“. Prvi del obsega mladost Račkega in njegove prve književne poskuse do zvršenega doktorata bogoslovja, drugi oddelek slika pokojnika življenje in književno delovanje v Senju in v Rimu. V tretjem oddelku je govor o pokojnikovem delovanju na političnem polju, v četrtem pa o prvem deceniji njegovega predsedništva akademije. V petem oddelku je govor o poslednjih letih mnogostranskega javnega delovanja dr. Račkega. Akademija je sklenila izdati delo v 4000 izvodih, čisti dohodek pa je namenila za arkado in spomenik svojemu nepozabnemu predsedniku.

— (Cela vas na bobnu.) V občinah Bučeje in Podgorje na Hrvatskem je bilo prodanih nedavno 26 posestev zaradi zastankov pri davku. Ta posestva je kupil finančni erar. Dolg zarubljenih posestev je znašal 22.370 gld.

— (Razpisane službe.) Pri okrajnem sodišču na Vrhniki mesto okr. sodnika v VIII. čin. razredu. Prošnje za to, oziroma za drugo mesto okr. sodnika, ki bi postalo prosto, je poslati do dne 28. t. m. predsedstvu dež. sodišča v Ljubljani. — Pri okr. sodišču v Ptujji mesto sodnega pristava, oziroma pri kakem drugem sodišču. Prošnje do dne 15. marca predsedstvu okrožnega sodišča v Celji.

* (Slavni arheolog Ernest Curtius) je ta dni ponesrečil v Berlinu. Povožile so ga sani in težko poškodovale. Ker je mož že star 81 let, se je bati zlih posledic.

* (Izključenje več realcev.) V Šopronji na Ogorskem izključili so 18 učencev višje realke, ker so kradli po prodajalnicah. Dijaki so iz najboljših rodbin.

* (Dijaški nemiri na Laškem.) Pred kratkim so se v Florenci, v Rimu in Palermu primerili veliki dijaški izgredi. Nemiri so se začeli v Neapolju in ko je naučni minister ukazal zapreti neapoljsko vseučilišče kar za jedno celo leto, je to silno razburilo vse laške dijake. Vseučiliščniki v imenovanih mestih so jeli uprizarjati demonstracije, pri katerih je navadno prišlo do krvavih bojev s policijo, katerim bojem so naredili konec — vojaki. V Neapolju so vseučiliščniki „šturmali“ univerzo, zmetali klopi skozi okna, napravili iz njih grmado in jo hoteli užgati, kar pa so vojaki preprečili.

* (Drzna tatvina.) V Špandau-u je bil ukraden te dni sodček, v katerem je bilo 10.720 mark v zlatu. Sodček je bil z osmimi drugimi enakimi shranjen v trdnjavski shrambi, kamor je poslala generalna vojna blagajna omenjene novce za izplačevanje. O tatovih ni doslej sledu.

* (Maščevanje) V Rimu je neki Angelo Montano svoji ženi odgriznil nos, ker se je ponoči okrog vlačila.

* (Nesreča v premogovniku) V premogovniku v Elgothu pri Moravski Ostrovici se je več delavcev podsulo. Vzlic hitri pomoči so trije delavci mrtvi.

* (Prva hrvatska cerkev v Zjedinjenih državah.) V Pittsburgu se je dne 28. t. m. posvetila prva hrvatska cerkev v Zjedinjenih državah. Posvetil je cerkev škof Phelan. Slovesnosti se je udeležilo 15 slovenskih društev. Po slavnosti je bil banket, pri katerem se je napivalo v različnih slovenskih jezikih.

* (Župnik Kneipp — vseučiliški profesor.) Tudi pri nas ga po podobah, nabitih na vseh oghih, že pozna vsako dete, bavarskega župnika Kneippa v Würshofenu, slovečega moža, ki leži z vodo vse bolezni. Slava tega moža se je raznesla po vsem širokem svetu in njegov način zdravljenja se je omilil med drugim tudi vrlim očetom švicarskega kantona Freiburg, omilil tako, da so župnika Kneippa imenovali vseučiliškim profesorjem na svoji univerzi. Kneipp bo torej predaval patologijo in terapijo. Doslej pa univerza sploh ni imela medicinske fakultete in bo Kneipp prvi profesor. Ponekod mislijo ljudje, da so Freiburžani iz skrbi za svoj in svojih rojakov telesni blagor storili ta ukrep, a nam se to ne vidi. Freiburžani so tako zdravi, da sploh ne potrebujejo zdravniške pomoči, tudi Kneippove ne, a imenovali so Kneippa vseučiliškim profesorjem, nadeje se, da bo za njim prišlo v dežel par tisoč tujcev, katere bo Kneipp lečil, Freiburžani jih pa bodo — skubili.

* (Konfiskovane cerkvene knjige.) Kijeviski profesor Grigorovič je poslal pravoslavnim duhovnikom v Bukovini v Rusiji tiskanih cerkvenih knjig. Državno pravdnštvo je te knjige zaplenilo, ker je v njih molitev za carja. Državno pravdnštvo je v tem iztaknilo državi nevarni panslavizem.

* (Panika v gledališču.) V gledališču v Levovu je nastal te dni velik strah mej občinstvom. Igral se je Sudermannov „Metulji boj“ in gledališče je bilo v vseh prostorih razprodano. Na mah se je na odru unela obleka igralke gospe Želazovske. Vse je drvelo proti izhodu. Le hladnokrvnosti igralke, ki je ogenj hitro udušila, je pripisati, da ni nastala kaka nesreča in se je igra mirno nadaljevala.

* (Strašen dogodek) se je pripetil v Nenancourtu. Zakonska Phoret sta bila jako užaljena, ker je njijina najstarejša hči ukradla iz okna neke prodajnice jedne čevlje. Sklenila sta usmrtiti se z drugimi štirimi otroci. Po noči sta zaprla vrata, zadelala okna in zakurila v sobi oglja in šli so vsi spat. Drugi dan so drugi ljudje v sobo vlomili. Jeden deček in jedna deklica sta že bila mrtva, druge štiri osebe so pa v takem stanju, da se gotovo ne ozdravijo.

* (Glada umrla.) V Vozezih prebivali sta dve sestri v neki osamljeni hišici. Hišico je zamedlo in nista mogli nikamor. Živeža nista imeli nobenega. Ljudje so čez nekaj dni zares prišli in hišico odkopali, a jedna sestra je že bila mrtva, druga pa jedva še malo živa. Poslednja je pripovedovala, ko so jo okrepčali s hrano, da njena sestra že tri dni mrtva leži.

Darila:

Uredništvu našega lista sta poslala:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Fran Hrašovec c. kr. okr. sodnik v pokoju kot blagajničar podružnice izvenakademične podružnice v Gradcu 40 kron, nabrane za Velikovško šolo pri glavni skupščini. — gosp. J. Šter v Trziču 2 kroni, kateri je daroval veselo omizje v gostilni gosp. A. Pernetu v Trziču. Skupaj 42 kron. — Živel rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Zahvala. Povodom požara na Kalu pri Št. Petru dne 23. decembra 1894., pri katerem je podpisano prostovoljno gasilno društvo prvokrat nastopilo in sodelovalo došle so mu sledeče podpore: od banke „Slavije“ 20 gld., „Jadranske zavarovalnice“ 20 gld., „Graške zavarovalnice“ 25 gld., „Dunave“ 12 gld. 50 kr., sl. županstva Sv. Mihael 13 gld., dalje daroval je g. Jakob Mankoč v Trstu 20 gld. Za vse te velikodušne darove šteje si podpisano društvo v dolžnost, tem potom vsem imenovanim zavarovalnicam posebno pa njenim glavnim zastopnikom in g. darovalcu najtopleje zahvalo izreči. Slednjič bodi tudi tem potom najtopleja zahvala izrečena tukajšnjemu slavnemu županstvu, katero je kakor pretečeno leto tudi letos blagovolilo lepo podporo v znesku 200 gld. darovati. Kličemo tedaj vsem dotedanjim dobrotnikom, ki so se tega prepotrebnega društva spominjali: Bog jim povrni stotero! Na pomoč! — Prostovoljno gasilno društvo v Št. Petru, dne 14. februarja 1895 — Fran Samsa, tajnik Andrej Lavrenčič, blagajnik.

Slovinci in Slovenke! ne zăbite družbe sv. Cirila in Metoda!

Brzjavke.

Trbovlje 15. februarja. Slovenski volilci občin Trbovlje in Dol izrekajo svojim poslancem za njih možato postopanje svojo najsrčnejšo zahvalo. Nikoli Vas ne zapusti narod, Bog in narod z Vami!

Gradec 15. februarja. Deželni zbor vzprejel je jednoglasno predlog posebnega odseka, vlada naj se pozivlje, da naj pri rešitvi vprašanja o osnovi dvojezične gimnazije v Celji in pri vsaki premeni srednjih šol na spodnjem Štajerskem ne postopa, ne da bi poprej vpra-

šala deželno šolsko oblastvo, da se pri zado- voljitvi priznanih potreb Slovencev ne spravi v nevarnost vspesno delovanje učnih zavodov in ne moti narodni mir v deželi. Predlogu do- dato poročilo posebnega odseka izjavlja, da je izstop Slovencev tem obžalovanju vrednejši in nepravičnejši, ker deželni zbor ni nikdar načelno pokazal se nenaklonjenega kulturnim potrebam Slovencev, in je vedno težil po vspes- nem vkupnem delovanju strank. Debat o pred- logu sta se udeležila jedino Wokaun in Starkel, ki sta izjavljala, da v Celji ni potrebe za dvojezično gimnazijo, ki bi bila Slovincem le novo agitacijsko sredstvo. Drugi poslanci so s tem, da so se odrekli besedi, izrekli svojo pol- polno zadovoljnost z nagibi odsekovimi.

Gradec 16. februarja. Pričakovalo se je, da Slovenci pridejo v deželni zbor. V za- četku seje, je izjavil Karlon v imenu konser- vativcev, da so njih glasovi veljali le resoluciji, ne utemeljevanju.

Dunaj 15. februarja. Vlada je pozvala primorskega namestnika Rinaldinija sem, da ga instruiira, kako mu je postopati glede volitev v Istri in da se ž njim dogovori glede krize na Goriškem. Rinaldini je danes zjutraj do- spel sem.

Dunaj 16. januarja. Rinaldini je sem- kaj prišel, da poroča o položaji na Primorskem. Volitve so šele po cesarjevem potovanju v Pulj v maji.

Dunaj 16. januarja. Levičarski listi pozivljajo vlado, da naj izvaja kousekvence iz včerajšnjega glasovanja o celjskem vprašanju. Z veseljem pozdravljajo skupno postopanje klerikalcev in liberalcev.

Dunaj 16. februarja. Ravnokar poroča se iz Arco, da se je bolezen nadvojvode Al- brechta jako shujšala. Pridružil se je vnetje berbernice.

Dunaj 16. februarja. Profesor Tilšer je odložil svoj mandat.

Dunaj 16. februarja. Profesor Mitteis v Pragi, rojen Ljubljčan, je imenovan za profesorja rimskega prava na Dunaji namesto Exnerja.

Praga 16. februarja. V podrobni de- bati o šolskem proračunu je očital poslanec Škarda deželnemu šolskemu svetu, da podpira Nemce in Čehom krati pravice. Grof Vojteh Schönborn je predlagal, naj se naroči dežel- nemu odboru, da v sporazumljenju z vlado vse potrebno ukrene, da se vpelje v srednje šole obvezni pouk družnega deželnega jezika. — Deželni zbor je rešil šolski proračun. Odklonil se je z glasovi Nemcev in veleposest- nikov proti Staro- in Mladočehom predlog, da se naj ne podpirajo šole, katere vzprejemajo učnega jezika nezmožne otroke.

Narodno-gospodarske stvari.

— **Banka „Slavija“.** Življensko zavo- rovanje razširja se v jako ugodni meri tudi mej slovanskimi narodi, kar najlepše dokazuje začasno poročilo o delovanju življenskih oddelkov banke „Slavije“ za leto 1894., iz katerega posnemamo nastopne date: V letu 1894. je bilo predloženo 3755 zavarovalnih pogodb, glasečih se na kapital gld. 5.173.980, a uplačalo se je zavarovalnice s postranskimi plačili gld. 912.764 98, tedaj nasproti letu 1893. za gld. 93.696 več. V tem času izpla- čalo se je kapitala članom zavarovanim na doživetje za gld. 395.045.90. Rent se je izplačalo gld. 5242.30. Od početka banke izplačalo se je celoma v življens- kih oddelkih gld. 10.001.267.32. Iz naznanjenih števil je razvidno, da se občinstvo v obili meri zavaruje pri domačem zavodu in s tem praktično izvaja geslo: „Svoji k svojim“, geslo, katero ima veliko pomena posebno v naši narodni borbi in katerega bi se moral držati vsak zavezen Slovan!

— **Okrajna posojilnica v Mokronogu,** uknjižena zadruga z neomejenim poroštvom, imela je v prvem upravnem letu (1894) 37.759 gld. 70 kr. prometa. Dohodki: vrnena posojila 1360 gld., hranilne vloge 15.900 gld., prejete obresti od posojil 768 gld. 44 kr., deleži 1077 gld., vstopnina 102 gld., tiskovine 34 gld. 17 kr., skupaj 19.241 gld. 61 kr. Izdatki: dana posojila 17.735 gld. izplačane hranilne vloge 235 gld., obresti od hranilnih vlog 241 gld. 55 kr., upravni stroški 205 gld. 89 kr., tiskovine 100 gld. 65 kr., skupaj 18.518 gld. 9 kr.; ostalo je torej v blagajnici 723 gld. 52 kr. — Posojilnica je pričela poslovati dne 1. marca 1894. l. — Če bi jej domačini bili malo bolj naklonjeni, bil bi promet še mnogo večji.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Razun dobrih volitev v Slovincih ni menda bolj važne skrbi za obstanek in splošni napredek našega naroda, kakor vsakoletno nabanjanje udov družbe sv. Mohorja. Kolikov več udov si nabere družba, toliko več čitateljev si pridobijo njene knjige, toliko več sadu potem obrodijo mu narodom. Kolik dobiček ima že posamezni ud iz družbinih knjig! Um se mu zbistri, duševni pogled razširi v marsikateri stvari, srce se mu navzame milejših čutov, mišljenje se mu povzdigne do višjih rečij, materna beseda se mu bolj in bolj omili, govorica omika, sploh vse versko in narodno življenje se mej krepkeje obudi in trdneje podpre; pa tudi pri gospodarstvu si vé v marsičem pomagati, knjige ga napatijo, tu in tam si kaj popraviti ali bolje urediti. Razloček mej prostakom Mohorjanom in Nemohorjanom je vsa- kemu očiten. Kaj, ko bi bilo pravih Mohorjanov po vseh krajih naše domovine odločilno število, ko bi kmalu ne bilo več koč, kjer bi ne čitali pridno Mohorjevih bukev! Potem bi pač ne moglo biti drugače, kakor da se po Mohorjevi družbi narod sčasoma vsestranski izobrazi ter si zemsko svoje žitje dokaj oblaži in olepša, pa si tudi tla položi za boljšo bodočnost. Poleg tega tudi združena molitev toliko in toliko tisoč družabnikov pri Bogu ni brez- uspešna, tudi ta koristi tako posamniku kakor vsemu narodu. Kdo torej, komur tle v srcu iskra ljubezni, ne bi pregoreče želel svojim rojakom, naj kar najobilneje pristopajo k Mohorjevi družbi? Ker take želje iskreno gojimo vsi, ki nam je narod na skrbi, zato se pa po stari navadi zaupljivo obračamo do naših izkušnih čč. gg. poverjenikov, do vseh naših gorečih duhovnikov in rodoljubov ter jih prosimo presrčno, naj ostanejo še zanaprej vedno tako zvesti oskrbniki Mohorjeve družbe, kakor so bili do zdaj. K večji delavnosti za družbo koga dramiti menda pač ni treba, saj vsak stori, kar more — čast in hvala našim vrlim možem za ves njihov trud! S pomočjo blagih rodoljubnih mož je naša družba delovala dozdej na znotraj v duševni in gmotni blagor celega naroda, na zunaj pa zlasti zadnja leta s svojim sijajnim stanjem Slovence proslavljala pred vsemi drugimi narodi. Da ostane tako še na- dalje, v to, bratje, sezimo si združeno v roke, in v to nam pomozi Bog po priprošnji našega zaščitnika svetega Mohorja!

Knjige, katere izidejo letos, so štiri že popol- noma pripravljene; zdaj se pečamo z „Zgodbami sv. pisma“ in kmalu pride še „Koledar“ na vrsto.

„Sv. Jožef“, molitvenik, je tiskan na 24 polah male oblike ter obsega poleg češčenja sv. Jožefa vse navadne molitve in potrebne nauke, kakor o spovedi, sv. maši, odpustkih in češčenju presv. Jezusovega srca.

Dobiva se ta molitvenik tudi izvirno vezan v platno z rudečo obrezo po 40 kr., v usnje z rudečo obrezo po 50 kr., z zlato obrezo pa po 60 kr.

Knjiga: „Pod lipo“ ima dva oddelka; v prvem je 30 mičnih pesnij, v drugem pa pripo- veduje „Griški gospod“ svoje izkušnje in nauke. Vsa knjiga je preprežena z obilnimi slikami, katere je risal dunajski risar Fr. Gareis pod nadzorstvom g. pisatelja samega. Kakor sodimo mi, bodo „Pod lipo“ z zanimanjem brali stari in mladi.

„Umna živinoreja“ podaje na 13 polah nauke o pasmah ali plemenih domače živine; ker kaže vsako pasmo tudi podoba, bodo jih čitatelji lahko natanko spoznavali. Odslej, ko bomo imeli lansko in letošnjo knjigo „o umni živinoreji“, bodo le oni živinorejci in posli mogli reči, da so kos svojemu poslu, kateri bodo pazno čitali ti dve knjigi in se tudi pridno pomenkovali o njenih naukih. V to bi imeli gospodarji kar siliti svoje ljudi!

„Naše škodljive rastline v podobi in be- sedi“ bližajo se svojemu koncu; pripravljen je že predzadnji snopič, v katerem g. pisatelj opisuje po znanem načinu škodljivke po travnikih, njivah, go- zdih in vinogradih.

Kake bodo „Zgodbe sv. pisma“, to naj Slo- venci posnamejo iz letošnjega prvega snopiča. Že samo tak snopič je vreden goldinar; neprecenljivo pa je svetopisemsko znanje, katerega si udje iz po- sameznih snopičev najlaže in najtemeljiteje sproti prisvajajo. Nedavno je pisal neki nemški cerkveni časnik, kako silno je potrebno in kaj bi naj sto- rili, da se mej priprostom in omikanim nemškim narodom razširi svetopisemska vednost. Oj, to bi bili veseli, ko bi imeli Nemci tako družbo v po- moč, kakor je naša!

Poslužujmo se mi prav vestno tega našega pomočka; novi udje še lahko dobé prvi snopič, ako udnini doplačajo 50 kr.

Da bo tudi „Koledar“ lep in zanimiv, pro- simo spretne gg. pisatelje, zlasti povestičarje in pesnike, (in to pričakujemo po pravici od njih), da se družbi rešijo z najboljšimi darovi svojega uma.

Vsaj do konca tega meseca pa ne po- zabite, mili Slovinci! pristopiti k družbi sv. Mo- horja, da nam bodo mogli čč. gg. poverjeniki točno pošiljati vpisovalne pole do dne 5. sušca, česar jih prosimo najuljudneje.

V Celovcu, dne 5. svečana 1895.

Odbor družbe sv. Mohorja.

Listnica uredništva.

Naši čl. dopisniki naj oprosté, da njih cenjenih do- neskov takoj ne porabljamó. Poročila iz deželnih zborov, s katerim hočemo točno na dan, jemljó nam tačas prostor.

Narodno zdravilo. Tako se smé imenovati bolesi utelejóče mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mell-ove francoske žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju raz- pošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z var- nostno znamko in podpisom. 2 (4-3)

Opera!

Začetek ob 1/8. uri zvečer.

Štev. 56. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 642.

V nedeljo, dné 17. februarja 1895.

Prodana nevesta.

Komična opera v treh dejanjih. Spisal K. Sabina. Uglasbil B. Smetana. Po češkem izvorniku preložil A. Funtek. Kap- elnik g. prof. Fran Gerbič. Režiser g. Jos. Noll.

Začetek točno ob 1/8. uri, konec po 10. uri zvečer. Pri predstavi svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v torek, dné 19. februarja 1895. **Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer.**

Tujci.

14. februarja.

Pri **Stons**: Eder, Steiner, Wagner z Dunaja. — Weiss iz Prage. — Lenarčič iz Vrhuške. — Finger iz Plzna. — Rautnik iz Gradca. — Dr. L. pl. Berks iz Saraieva. Pri **Maitel**: Hillebrand, Fabiani, Fischer, Putzkailer, Stich, Heller, Gerber z Dunaja. — Senica iz Celja. — Ja- klič, Mellinger iz Budimpešte.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
14. febr.	7. zjutraj	734.1 mm.	-10.6° C	sl. sev.	d. jas.	0.00 mm.
	2. popol.	734.2 mm.	-4.8° C	sl. svz.	jasno	
	9. zvečer	735.0 mm.	-10.4° C	sl. svz.	jasno	
15. febr.	7. zjutraj	735.2 mm.	-13.2° C	sl. zah.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	735.1 mm.	-7.0° C	sl. jzh.	jasno	
	9. zvečer	735.6 mm.	-12.6° C	sl. szh.	jasno	

Srednja temperatura -8.6° in -10.9°, za 8.2° in 10.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 16. februarja 1895.

Skupni državni dolg v notah	102 gld.	10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	20
Avstrijska zlata renta	125	70
Avstrijska kronska renta 4%	101	15
Ogerska zlata renta 4%	124	60
Ogerska kronska renta 4%	99	45
Avstro-ogersko bančne delnice	1109	—
Kreditne delnice	415	25
London vista	124	15
Nemški drž. bankovci za 100 mark	60	55
20 mark	12	11
20 frankov	9	83 1/2
Italijanski bankovci	47	—
C. kr. cekini	5	84

Teško prebavljenje, katar v želodci, dyspepsija, pomanjkanje slasti do jedi, zgago i. t. d., dalje **katar v sapniku,** zasilenje, kašelj, hripavost so one bolezni, (III.) v kojih se (15-2)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
KISELINE

po izrekih medicinskih avtoritet rabi z oso- bitnim uspehom.

Trgovsk pomočnik

vzprejme se v prodajalnico z mešanim blagom **M. Goriska na Rakl.** (173-2)

Krojačica z Dunaja

prporoča se za najkusknejše izgotavljanje najmodernejših toilet za gospe in otroke. (131-6)

Najboljši kroji! Jako zmerno cene!
Marija Baumgartner
Dunajska cesta št. 8, I. nadstrópje.

Na najnovejši in najboljši način **umetne** (1180-36)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombe- vanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolezni z usmrtnjem živca

zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi hiši, I. nadstr.

Izjava.

Uradni sluge c. kr. pravosodnih in finančnih uradov v Ljubljani izjavljajo, da jim je ples dné 16. t. m., na kateri vabijo uradni sluge in pismo- noše, popolnoma tuj in da se tega plesa ne bodo udeležili.

V Ljubljani, dné 14. februarja 1895.

V imenu vseh
Jože Slanc,

c. kr. sluga pri c. kr. finančni prokuraturi
v Ljubljani.

(180)

Dva gospoda

vzprejmeta se takoj v stanovanje. Kje? pove iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“. (181)

Učenca

z dobrimi spričevali, lepega vedenja, poštenih starišev, vzprejme takoj v svojo trgovino z mešanim blagom **Janko Puhek v Črnomlju.** (167-4)

VABILO

(179)

plesni veselici

katera bode

dné 17. februarja t. l.

ob 5. uri zvečer

v gostilni „pri Figovcu“

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 11.

K obilni udeležbi se uljudno vabi.

800 hektov

pravega, kot voda čistega slivovica in brinoveca (174-1) razpošilja v sodovih franko po 40 kr. liter.

Izvrstna vina, svoj pridelek, po 17 kr. liter.

Jos. Kravagna

vinogradnik in žgalec žganja v Ptuju (Pettau), Štajersko.

„The Mutual“

životna zavarovalnica v Novem Yorku.

Čisto vzajemna. Nobenih delničarjev.

Največja varnost. Nedosežno visoki dobitkovni deleži.

Premoženje dné 31. de- cembra 1893 nad . . . . . 967 milj. frank.

Zavarovalne znašaje . . . . . 4159 milj. frank.

Izplačalo se je zavarov- vancem, odkar posluje . . . . . (1400-14)

društvo . . . . . 1903 milj. frank.

Specijalno jamstvo za avstrijske zavarovance 1.021,124 krone v 4odstotni zlati renti depo- no ani pri c. kr. ministerski plačilnici.

Natančneje podatke in informacije daje

glavno ravnateljstvo za Avstrijo:

Wien, I., Lobkowitzplatz 1.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospe- šujoče in napenjanja odstranjujoče ter milo raztop- ljajoče (424-43)

domače sredstvo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja ta dodana, zakonito varovana

varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah Avstro-Ugrske

Tam se tudi dobi:

Praško domače zdravilo.

To sredstvo pospešuje prav izbornó, kakor sve- dočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja ta dodana zako- nito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1894

Nastopno omenjeni prihajalji in odhajalji časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnjemu času v Ljub- ljani za 3 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

- Ob 19. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Oe- lovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmun- den, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezernu, Steyr, Linc, Budejevice, Pisej, Marjine vate, Eger, Karlove vate, Francove vate, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 5. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.
- Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Oe- lovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Duna via Amstetten.
- Ob 19. uri 55 min. dopoldne mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.
- Ob 11. uri 40 min. dopoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Oelovec, Franzensfeste, Ljubno, Selthal, Dunaj.
- Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Oelovec, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezernu, Ino- most, Bragnic, Ourih, Genevo, Paris, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevice, Pisej, Marjine vate, Eger, Francove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 20 min. zvečer mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lip- sje, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marjinih varov, Piznja, Budejevice, Solnograda, Lince, Steyra, Gmundena, Ischla, Aus- see, Zell na jezernu, Lend-Gasteina, Ljubnega, Oelovca, Beljaka- Franzensfeste, Trbiša.
- Ob 8. uri 10 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.
- Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipsko, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marjinih varov, Piznja, Budejevice, Solnograda, Lince, Steyra, Paris, Genevo, Ouriha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezernu, Lend-Gasteina, Ljubnega, Oelovca, Lince, Pontabla, Trbiša.
- Ob 9. uri 39 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.
- Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Solthalja, Beljaka, Oelovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.
- Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novega Mesta.
- Ob 9. uri 31 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstetena in Ljubnega, Beljaka, Oelovca, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
- Ob 8. uri 50 min. popoldne . . . . .
- Ob 8. uri 50 min. zvečer . . . . .

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 55 min. zjutraj iz Kamnika . . . . . (5-38)
- Ob 11. uri 15 min. dopoldne . . . . .
- Ob 6. uri 30 min. zvečer . . . . .

Glavna zaloga
pristnih ruskih gumijevih galoš
pri (126-6)
J. S. Benedikt-u v Ljubljani.

Trgovski pomočnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in v pi- savi, vzprejme se takoj, eventualno tudi nekoliko poz- neje, v trgovino z mešanim blagom na Notranj- skem. — Več pove upravnistvo „Slov. Naroda“. (166-2)

Hiša

na Glincih pri Višni h. št. 14 z vrtom, ki meri kacic 1100□ seznjev se proda iz proste roke. Več se izve pri lastniku hiše **F. Cepudru** istotam ob nedeljah mej 12. in 3. uro popoldne. (124-3)

Z dnem 1. aprila oddam svojo
gostilnico
na račun v najem.
(171-3) **J. Vodnik v Šiški.**

Od medicinskih avtoritet priporočevan
uteši kašelj, raztvorja sluz, krepljen, neobhodno (1366-11) potreben za rekonvalescente (1360-11)

Davidov konjak-sladni izvleček

Dobiva se večinoma v vseh lekarnah.
Glavna zaloga v Ljubljani: **Jos. Mayer, lekarnar.**

Staroznana
trgovina z urami
najfinejše vrste in po najnižji ceni od zlata, srebra, tule in nikla, rep- etirk, kalendarskih ur in krono- grafov, najnovejšega v tableaux- urah, urah z njihalom in drugih urah. Najnižje cene. Popravljanja se izvršujejo najskrbneje. — Prvi in najstarejši **optični zavod** najfinejših naočal, ščipalcev v zlatu, zlatu-doublé, niklu itd.; največja izber kukač za gledališče, poljskih binoklov in vseh v to stroko spadajočih predmetov pri (1420-45)

N. RUDHOLZER-ju, Pred rotovčiem št. 8.

Čast mi je naznanjati slavnemu p. n. občinstvu, kakor tudi gg. mizarjem, da otvorim z dnem 8. fe- bruarjem tukaj
v Ljubljani, na Bregu št. 20
pleskarsko in lakirarsko obrt.

Moje 25letne izkušnje v tej stroki mi omogoče- jo izvrševati vsako delo najfineje, najsolidneje, ne da bi mi se bilo bati konkurence, in po najnižjih cenah, ker sem pri trvdki Eberl, kjer sem delal skozi 20 let, izvrševal najfineje imitacije vsakovrst- nega lesa.
Z velespoštovanjem (134-6)

Josip Makovec
pleskar in lakirar
na Bregu, Zoisova hiša šte. 20.

Vsak dan sveži
pustni krofi
 dobé se pri
Jakobu Zalazniku
 Stari trg št. 21. (16-16)

Predpustna godba.
 Sokolska koračnica
 za klavir 30 kr.
 Milica-polka
 za klavir 20 kr. (163-3)
 Pozdrav Gorenjski
 valček za klavir 1 gld.
 Novo! „Fliegende Herzen.“ Novo!
 Komponiral in preblagorodni gospé deželni predsednici **Olgí baronici Hein** poklonit **Av. Neumayer.**
 Izvlečki za glasovir iz „Carostrelca“, „Trubadurja“, „Prodane neveste“, „Poljuba“ vedno na skladišču.
J. Giontini v Ljubljani.

Stroji za proizvodnjo opeke
 po najboljših sistemih, kakor tudi popolne oprave za opečnice, tovarne za chamotte, za strešno opeko z vkladki, za cevi iz lovice, za cement, za gips doba-lja kot mnogoletno specialiteto
Louis Jäger
 tvornica za izdelovanje opekarstvih strojev
Kolonj-Ehrenfeld.
 Ceniki in proračuni stroškov zastoj. Na boljši svedočbe. — Navedenih oprav in naprav možno si je ogledati tudi v času, kadar funkcionirajo.
 (178-1)

V Ljubljani, na Rimski cesti št. 20
 se zaradi opustitve hleva prodá
5 mladih krav
 izvrstnih mlekaric belanske pasme. (187-1)

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.
Kri čistilne kroglice
 so se vselej sijajno osvedočile pri zabesnanju človeškega telesa, skazenem želodec, pomanjkanju slasti do jedij itd.
 Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja škatljica samo 21 kr., jeden zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.
 Dobiva se pri (1232-16)
Ubaldu pl. Trnkóczy-ju
 lekarnarju v Ljubljani.
 Pošilja se z obratno pošto.
 Lekarna Trnkóczy v Gradci.

Odklikovan na svetovni razstavi (1893) v Čikagi s svetinjco. (18)
UBERALL VORRATHIG 17 MEDAILLEN
CHOCOLAT SUCHARD
 NEUCHÂTEL (SCHWEIZ)
CACAO
 FEINSTE QUALITÄT MASSIGE PREISE
 LEICHTLOSLICHER CACAO

Službe kot
prodajalka oziroma trg. pomočnica
 v prodajalnici specerijskega blaga išče pošteno in pridno dekle z dežele z dobrimi spričevali.
 Ponudbe vzprejema iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“. (175-8)

Oljni ekstrakt za uho
 od c. in kr. sekund. zdravnika dr. Šipek-a. Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let avtoritete, ker odpravi vsako prirodno gluhost, uklanja takoj slab posluš, uspešni tok in vsako usesno bolezen; dobiva se proti dopušiljavi gld. 1-70 v vsej Avstro-Ogerski frankovno po pošti iz lekarn: glavna zaloga v lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni g. Ant. Kögla in v mestni lekarni v Zagrebu; nadalje pri Zanotti-ju v Trstu; Jožefu Christofolotti-ju v Gorici; na Dunaji; pri c. in kr. vojni poljski lekarni F. Pleban-a na Stefanovem trgu št. 8 — Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnjenim napisom: c. in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaji. (1412-8)

Pristna Brnska suknena roba
 za spomladno in poletno dobo 1895.
 Kupon 3-10 met. (gld. 4-80 iz dobre dolg za popolno gld. 6.— iz boljše obleke (suknje, gld. 7-75 iz flue hlatic, telovnik) gld. 9.— iz fluele stave samo gld. 10-50 iz najfineje) pristne ovčje volne
 Kupon za črno salonsko obleko gld. 10.—, blago za vrhne suknje, lučen za turiste črn peruviene in dosking, blago za uniforme drž. uradnikov, najfinejo gredašano tkanino itd. razpošilja po tovarniških cenah kot realna in solidna najbolje znana zaloga suknene blaga
SIEGEL-IMHOF v Brnu.
 Vzorec zastoj in poštine prosto! — Jamci se za to, da pošiljke popolnoma odgovarjajo vzoru.
 Na uvažanje! Savno p. n. občinstvo se zlasti opozarja, da se blago dobi mnogo ceneje, če se premo naroča, nego če se naroča od takih, ki sami isto pri nas kupujejo. Tvrda Siegel-Imhof v Brnu razpošilja vse blago po pravih tovarniških cenah, ne da bi v račun jemala privatne kupovalce jako oškodujočega sleparskega „krojaškega popusta“. (139-4)

Janko Oblak
Marija Oblak rojena Kane
 poročena
 Vrhnika Zapuže pri Ljubljani
 dné 18. februvarija 1895. (184)

P. n.
 Čast mi je s tem naznanjati, da sem prevzel od generalnega zastopa na Dunaju Nizozemske zavarovalnice za življenje v Amsterdamu glavno zastopstvo za Kranjsko s sedežem v Ljubljani.
 Kakor se iz spodaj stoječega naznanila razvidi, kaže se jasno varnost, izvrstnost in velika razširjenost omenjenega društva in smelo iz lastnega prepričanja in opazovanja dostavljam, da spada ta družba k najkulantnejšim in najboljše oskrbljevanim zavodom; jaz torej slav. občinstvu v svrhu zavarovanja življenja priporočam to družbo najtopleje.
 Velespoštovanjem
Josip Kušar
 Vegove ulice št. 6
 (162-2)

Nizozemska zavarovalna družba za življenje.
 Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente v Amsterdamu.
 Generalno zastopstvo za Avstrijo: na Dunaju, I., Petersplatz 7.
 Ravnatelj: **O. M. Roberts van Son.** **Klemen Kautsch.**
 Glavna pisarna: Amsterdam, Damrak št. 74 (v lastni hiši društva).
 Podružnice:
 Za Nizozemsko Indijo v Soerabaja, Willem-kade.
 „Francijo v Parizu, 26 Avenue de l'Opéra.
 „Belgijo v Bruselju, Boulevard Anspach 26.
 Za Ogerske v Budimpešti, IV. Koronaherczeg utca 20.
 Zavarovalno stanje: **Čez devetdeset milijonov kron.** Vložena glavnic: **Jeden milijon holandskih goldinarjev.**
 Posebna jamstva.
 1.) V varnost vseh v Avstriji sklenjenih zavarovanj, vložena je polna premijska rezerva pri c. kr. ministerjalni plačilnici na Dunaju s pogojem, da taista za vse zaveznosti služi, katere nasproti tukajšnjim zavarovancem in državi narastejo. Založnina znaša okolu 1.218.100 kron.
 2.) Sklepa društvo vse vrste zavarovanja in sicer za doživetje, smrt in doživetje z smrtjo kombinirano, vzgojilne doneske, dohodke in udovske penzije, životne rente i. t. d.
 3.) Uživajo zavarovanja, sklenjena z deleži dobitkov prednost, da dobivajo že po vplačilu prve letne premije, oziroma po preteku nastopnega upravnega leta od leta do leta rastočo dividendo.
 4.) Policam, katere se že 3 leta nahajajo v veljavnosti, se glasom zavarovalnih pogojev podelijo posojila.
 5.) Police, na katere se je skozi tri leta vstrajno vplačevalo smatrajo se nezapadljivim. Po preteku tega časa sme zavarovane vsako vplačevanje ustaviti in zahtevati na podlagi vplačanih premij zmanjševalno polico (Reductions-polize). V tem slučaju sme zavarovane tudi vplačevanje premij toli časa ustaviti, dokler na dotično zavarovanje po računu pripadajoča rezerva za pokritje premij zadostuje.
 6.) Izplačila zavarovanih glavnic tudi v slučaju s-moumora (Selbstmord) in to gotovo po petletnem obstanu zavarovanja.
 Pojasnila radovoljno daje in prospekte vroča generalno zastopstvo za Avstrijo in glavno zastopstvo za Kranjsko pri gospodu Josipu Kušarju v Ljubljani.

VIZITNICE
 priporočá po nizki ceni
 „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

St. 4002. **Razglas.** (183)
 Podpisani magistrat naznanja mladeničem v nabornih letih se nahajajočim:
 1. **Glavni nabór za deželno stolno mesto Ljubljana vršil se boče letos 18. dné sušca v mestni dvorani ter se bo pričel ob 8. uri dopoldne.**
 2. Stavljeni in njihovi moški svojci, ki bodo pozvani k naboru, imajo priti ob pravem času in snažni na nabirališče ter morajo pravočasno donesti potrebne dokaze, če se oglašajo za kako ugodnost, in sicer:
 a) kot kandidatje duhovskega stanu, kot posvečeni duhovniki in kot namščeni dušni pastirji (§. 31 voj. zak.);
 b) kot učitelji, podučitelji in kot učiteljski kandidatje (§. 32 voj. zak.);
 c) kot lastniki podedovanih kmetij (§. 33 voj. zak.);
 d) iz rodbinskih razmer (§. 34 voj. zak.);
 e) zaradi jednoletne prezentne službe (§§. 25 do 29 voj. zak.).
 3. Stavljeni, kateri si želé ugodnosti po §§. 31-34 voj. zak., imajo pa tudi pravico do ugodnosti jednoletne prezentne službe, morejo, ako bi se jim odbi a prošnja za kako prej omenjenih ugodnostij, oglašiti se za ugodnost jednoletne prezentne službe še pri glavnem naboru.
 4. Kdor zanemari stavno dolžnost ali sploh kako iz vojnega zakona izvirajočo mu dolžnost, se ne more izgovarjati, da mu ni bil znan ta-le razglas ali vojni zakon.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljana
 dné 9. februvarja 1895.

Zobozdravnik
Av gust Schweiger
 ordinuje (1251-16)
 v hótelu „Pri Maliču“
 vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.
Novo! Živec se umori brez vseh bolečin **Novo!** s cocaínom.
 Nova pariška emaljna plomba iste boje, kakor so zobje, najboljša kar je je dosihdob. — Zobovja cela in manjše partije, tudi posamični zobje v slatu, tudi brez nebesa po najnovejši metodi. — Za vsa dela se daje popolno jamstvo. — Istotako se izdelujejo tudi zobovja s kavčukom in posamezni zobje.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

Klobukov

priporoča

J. Soklič.

Gledališke ulice št. 6.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreza točno tvrdka

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21.

Tu je dobiti vsak dan domačo potvico, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

Zaloga (95)

manufakturnega blaga

Hugon Jh

Ljubljana

Pred škofijo št. 2.

Kavarna Malloth

(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Ferdo Malloth,
kavarnar.

HOTEL Ljubljana (182)

Sv. Petra cesta št. 9.

V središču mesta, blizu južnega kolodvora, poštne in brzojavne urada.

LLOYD

Izborna, cenena restavracija. 20 elegantno urejenih sob.

Ukusna jedila, pristni dolenski oviček. — Salon za veselice. — Poleti lep senčnat vrt. — Gg. trgovskim potnikom dovoljujejo se znižane cene.

Omnibus k vsakemu vlaku. Karol Počivaunik, hotelir.

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,

Selenburgove ulice št. 6 (98)

priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovce. Specializirane v ekspresnih puškah in pištolah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

A. ZUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuvalec (99)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsaka naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

10 glid. samo stane pri meni fin modroc na pere-ih (Federmastratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljših znanih modrocev z onimi, kot jih n. pr. tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zlatoce od 1 do 30 glid.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela po najnižji ceni.

Tapetniška kupčija OBREZA

v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 1.

Josip Reich (101)

Poljanski nasip, Ozke ulice št. 4

priporoča čast. občinstvu dobro urejeno

kemično spiralnico

v kateri se razparane in nerazparane moške in ženske obleke lepo očedijo. Pregrinjala vprejmo se za pranje in črēm v pobarvanje. V barvariji vsprejema se svilnato, bombažno in mešano blago. Barva se v najnovjših modah.

Ustanovljeno leta 1847.

J. J. NAGLAS

tovarna pohištva

v Ljubljani, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

Zaloga jednostavnega in najfinejšega lesenega in oblazinjenega pohištva, zreal, strugarskega in pozlatarskega blaga, pohištvene robe, zavesa, odeje, preprog, zastiral na valjeh, polknov (žaluzij). Otroški vozički, železna in vrtus oprava, nepregorne blagajnice. (102)

Restavracija „Pri Zvezdi“

cesarja Josipa trg.

Velik sračni vrt, stekleni salon in kegljišče.

Priznana izvrstne jedi in pijače in skupno obedovanje.

(103) **F. Ferlinc,** restavratör.

IVAN JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Geniki (104) zastoj in poštne prosto.

Čast mi je razkazati da sem prevzela po smrti mojega moža Frana Toni

kovasko obrt

katero bodem nadaljevala, ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela po nizkih cenah, zlasti za nove podkove. Dobro delo in točna postrežba.

Z velespoštovanjem (105)

Ivanka Toni
v Vodmatu št. 4.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (106)

Glavni zastopnik Bartholi-jevega originalnega karbolina. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Uran & Večaj

Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3

priporočata p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (107)

Izborno

apno

iz kopenega kamenja (apnenika), izvrstno izžgano, ima vedno na prodaj in v vsaki množini po običajnih cenah

(108) **Andrej Mauer**
posest. apnenice v Zagorji pri Savi.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(109)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 24, poleg juž. kolodvora

priporoča svojo zalogo (110)

izvrstnih jermenov za stroje po najnižjih cenah, ravno tako jermena za šivati in vezati.

Na pismena vprašanja se takoj odgovarja.

Mehanik

(111) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del in popravkov, kakor šivalnih strojev, velocipedov i. t. d. po najnižjih cenah.

Vnauja naročila se točno izvršujejo.

G. Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovinolitnica.

Izdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznic in žage. (112)

Prevzame cele naprave in oskrbuje parostroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Maksimilijan Patat-ova naslednika

F. Merala & Boneš (113)

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32, ali pa sv. Petra nasip št. 27

priporočata se p. n. občinstvu za ženske in moške obleke, razparane in cele, iste se lepo očedijo; vzprejemata vsakovrstna pregrinjala, svilnate robe in trakove za pranje in pobarvanje, kakor tudi svilnato, bombažno in mešano blago vseh barv. Obleka se čisti, pere in barva hitro, dobro in po nizki ceni.

J. Hafner-jeva pivarna

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 47.

Zaloga Vrhniskega piva.

Priznana izvrstna restavracija z veliko dvorano za koncerte itd. in lepim vrtom. (114)

— Kegljšče je na razpolago. —

Uhod je tudi iz Poljskih ulic.

Prej **J. Zor ALOJZIJ ERJAVEC** J. Zor

(115) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3

priporoča se predast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuvalec, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najprostejših oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Zajamčeno pristni kranjski brinjevec

liter po glid. 1,20 in

medenovec

liter po glid. 1.—, ki ga priporočajo zdravniki, pri (116)

Oroslav Dolencu

trgovina z voščeno in medom

Ljubljana, Gledališke ulice 10.

J. Kuncič

priporoča p. n. občinstvu svojo izdelovalnico soda-vode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 5 („Pri avstrijskem cesarju“)

z opomnjo, da rabi vodo iz mestnega vodovoda, a v svoji filijali v Lescah rabi vodo iz tekočega studenca nad cesto proti Bledu. (117)

Zunauja naročila izvršuje se točno.

Anton Presker

v Ljubljani

na Sv. Petra cesti števil. 16

priporoča svojo veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice za gospe, plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovjših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (118)

M. KUNC

krojaško obrtovanje

Gospodske ulice št. 7 v Ljubljani

priporoča svoje izborne izdelke oivilnih in uniformskih oblačil po meri. Bogata izber dobrega modnega blaga je vedno v zalogi; vzprejemajo se pa tudi naročila s pridejanim blagom.

Fini in pravilni kroj, izborna delo in ceno postrežbo jamči obče znana zmocnost in solidnost tvrdke. (119)

Fran Dettler

Ljubljana, Stari trg števil. 1.

Prva in najstarejša zaloga (120)

šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji, kakor slamoreznice, mlaticnice i. t. d.

Geniki zastoj in poštne prosto.

Fotografična povjemnica

J. ARMIČ

Ljubljana (121)

Marije Terezije cesta št. 5.

V Zvezdi Marija Drenik V Zvezdi

v hiši „Matice Slovenske“.

Bogata zaloga najfinejših kravat, zavrtnikov, srajc za gospode, nogovic, robcev,

v katere se érke najhitreje zaznamujejo,
po zelo nizki ceni.

(745-17)

Priporočevano od ravnateljstva poliklinike!

Uporablja se pri oslovskem kašlju, influenci, boleznih na vratu, prsih in pri otroških boleznih

konjakov sladni izvleček.

Neobhodno potreben za rekonvalescente.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah, droguerijah.

Tvornica (1302-7)

Konjakovega sladnega izvlečka v Leipniku.

2 zlati,
13 srebrnih
svetinj.

9 častnih
diplom
in priznanic.

Kwizdina restitucijska tekočina.

C. in kr. priv. voda za čiščenje konj.

Cena steklenice a. v. gld. 1.40.

Rabi se že 80 let v dvorskih konjušnicah, v večjih hlevih tako pri vojski kot pri civilu, da se konji utrjujejo pred velikimi strapasami in posledaj ojačijo, pri izpahenju, zamaknenju, otrpnelosti kit itd. ter osposobljuje konja, da zamore prav izvrstno dirkati. (213-15)

Pazi naj se blagovoljno na varstveno znamko in zahteva naj se izrečno Kwizdina restitucijska tekočina.

Glavna zaloga:
Fran Ivan Kwizda,
c. in kr. avstro-ogerski in kr. rumunski dvorski založnik,
okrožna lekarna
Korneuburg
pri Dunaji.

Dobiva se pristna v vseh lekarnah in droguerijah avstro-ogerske države.

Najstarejša posredovalnica služeb v Ljubljani G. Flux, Breg št. 6 (185)

ima veliko izbero služeb za moške in ženske posle, vzlasti za priproste in finejše kuharice, hišnice in pestunje za Ljubljano, Gradec, Pulj, Gorico, Trst, Beljak, Celje itd. itd. — Priporoča se p. n. gospodstvom čedno, pristojno dekletu za vsako delo, ki zna preprosto kuhati.

Trnkóczy-jev hmeljni sladni čaj

za zdrave kakor za bolnike priporočljiv

kot redilno, kreplivo, tečno domače sredstvo.
Zavoj z 1/4 kil. vsebine 20 kr., 14 zavojev z 3/4 kil. vsebine 2 gld. 25 kr.

Če se vzame 14 zavojčkov, je poštnina razmeroma najcenejša.

Zdravniško priznanje.

Gosp. pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Vaš hmeljevi sladni čaj osvedočil se je pri okrevajočih bolnikih zelo dobro, prosim torej, da mi blagovolite vpslati še 5 zamotkov.

Kopelišče Bled (Kranjsko) dne 2. jan. 1888.

Odličnim spoštovanjem
dr. Ferd. Zeissler,
kopeliški zdravnik

(186-1)

Razven tega vsi medicinsko-farmaceutični preparati, specialitete l. t. d. dijetetična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila, parfumerije l. t. d.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani sveta

lekarniške tvrdke

Ubalđ pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

Viktor pl. Trnkóczy, Dunaj, Margarethen.

Dr. Oton pl. Trnkóczy, Dunaj, Landstrasse.

Julij pl. Trnkóczy, Dunaj, Josipovo.

Vendelin pl. Trnkóczy, Gradec, Štajersko.

Pošilja se z obratno pošto.

V ozira vrednih slučajih se drage volje dovoljuje popust od cene.

Tinct. chinae nervitonica comp.

(Prof. dr. Lieber-ja eliksir za okrepčanje živcev.)

Pristen samo z varstveno znamko križ in sidro.

V vseh deželah zakonito zaščiten; za Avstro-Ogersko varstvena znamka register št. 460.

Prireja se po predpisu v lekarni Maksa Fanta v Pragi. Ta preparat znan je že mnogo let kot preskušeno živo okrepčajoče sredstvo. Steklenica po 1 gld., 2 gld in 3 gld. 50 kr. Dalje so se Sv. Jakoba želodečne kapljice kot mnogo preskušeno domače sredstvo izkazale. Steklenica 60 kr in 1 gld. 20 kr. Glavna zaloga: Stara c. kr. vojna lekarna, Dunaj, Stefansplatz. Zaloga: lekarna Alfred J. Egger, Celovec; v Ljubljanskih lekarnah in po večini v vseh drugih lekarnah. (1135-10)

Hočete li
lepi postati?

Umivajte se z

Doering milom

in sovo.

To je
najboljše milo sveta.

7 (61-1)

Hočete li
lepi ostati?

Uporabljajte pri svoji
toileti izključno

Doering milo

in sovo.

Boljšega najti ni nikjer.
Dobiva se posod po 30 kr.

Generalno zastopstvo: A. Motsch & Co., Dunaj, I., Lugeck 3.

Marija-celjske kapljice za želodec

prirjene v lekarni „k angelju varuhu“

C. Brady v Kromeřihu (Morava) staroizkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja funkcije želodca in ga krepi, če je prebava motena.

Pristno le z zraven natisneno varstveno znamko in podpisom. (1436-10)

Cena steklenic 40 kr., veliki steklenici 70 kr.

Navedeni so tudi sestavni deli.

Marijaceljske kapljice za želodec dobivajo se pristne v Ljubljani: lekarna Piccoli, lekarna Mardeschläger; v Postojni: lekarna Fr. Baccarich; v Skofji Loki: lekarna Karol Fabiani; v Radovljici: lekarna Aleksander Roblek; v Rudolfovcem: lekarna Dom. Rizzoli, lekarna Bergmann; v Puerbachu: lekarna pl. Payer; v Kamniku: lekarna J. Močnik; v Ormožju: lekarna Ivan Blažek; v Ribnici: lekarna Jos. Ančik.

UNION

M. JOSS & LÖWENSTEIN

tvornica perila, Praga, VII.

opozarjata kupujoče p. n. občinstvo na to, da naj zahteva pri kupovanju ovratnikov za srajce, manšet in srajce vselej le zakonito zaščiten znamko (lev). Naše perilo se dobiva le v najboljših trgovinah modne robe za gospode in v trgovinah s platnom tu- in inozemstva in se pri nas ne prodaja na drobno.

Ob enem priporočava naše najnovejše

patentovane ovratnike za srajce

ki imajo tolike prednosti v sebi, da vse osebe, zlasti gospodje, ki so zelo debeli, ne bodo nosili drugih ovratnikov, čim poskusijo jedenkrat ta naš proizvod. (90-2)

Patentovani ovratnik

se prilaga vsaki srajci, tudi ko bi ista ne bila narejena po meri, se lahko uglati, obdržuje vedno svojo prvotno obliko in je vsled svoje gladke površine mnogo trpežnej, nego vsi drugi ovratniki.

C. kr. avstr. patent št. 66.668.
Kralj. ogerski patent št. 1799.

Angleški patent št. 19.700.
B. R. G. M. Nr. 19.352.